The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
Columbus Ohio

DIRVA

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

DIRVA (THE FIELD)
Published every Friday in Cleveland bu the
LITHUANIAN WEEKLY
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States ---------- $2.00
In Canada ---------- $2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

No. 48 Kaina 5c. CLEVELAND, OHIO LAPK.-NOV. 26, 1943 (28-ti metai :: 28th Year)

Mirgu Marga

Rašo **Kugis Mugis.**

MASKVOS konferencijos išvadas svarstydami veik visi tuojau stato klausimą: "O kaip su Lietuva?" Tą klausimą statė Washingtone ir Londone. Lietuvių tautos, nuo 1914 metų sparčiau varomas politinis ir kulturinis darbas, reiškia, pasaulyje padarė savo žymę. **Lietuviai iškovojo vietą pasaulyje** kaip atskira, laisvės verta tauta. Tokiu budu, pasaulio nerami sąžinė ir klausia: "Ką ministrai su Lietuva padarė Maskvoje?"

Neduoti Lietuvai laisvės, o duoti ją Austrijai, Italijai, net galvažudžiams Vokiečiams, butų toks skaudus demokratijos ir visos krikščioniškos kulturos išjuokimas kad, tikimes, to neįvyks. Štai kodel Lietuvis gali buti optimistas — bet optimistas energingas, ne optimistas tinginys. **Dirbti reikia padvigubinta energija.**

•

RETAI tariama žodis remti musų spaudą. Laikraščiai šiais sunkiais laikais visais budais pajamų ieško. Vieni rengia koncertus, kiti vakarienes, treti piknikus ir laimėjimus. **Visus juos reikia paremti.** Bet geriausias budas tai **laiku užsimokėti prenumeratą,** pridedant dolarį-kitą dovanų ir prikalbinti dar vieną Lietuvį paremti spaudą, kuri dabar stipriausias ginklas kovoje už tautos laisvę.

•

LIETUVIUI skaudus Lietuvos Atstovybės Washingtone atsilikimas, lyginant su Latvijos Atstovybe. Šiomis dienomis teko matyti Latvijos Ministerio, A. Bilmanio, dvi naujas knygutes Angliška kalba Latvijos reikalais:

1) "What Latvia Wishes From This War?"

2) "Baltic States in Postwar Europe".

Kiek pirmiau, Bilmanio išleista "The Baltic States and the Baltic Sea" ir kiti leidiniai.

Kiekvienas šis leidinis, aišku, šiek-tiek ir Lietuvai padeda, ns Latvijos likimas neatskiriamas nuo Lietuvos ir Estijos.

Bet kada tų Latvių leidinių bibliografijos skyriuje pasiskaitai kiek Latviai ir Estai išleido knygų savo tautos reikalu ir palygini su musų vienų-viena A. Simučio "The Economic Reconstruction of Lithuania", darosi gėda už musų inteligentiją nesugebančią raštų pagaminti, ir už Lietuvos Atstovybę bei visuomenę nepajiegiančią tų raštų leisti. Lietuviai, meskite tikėję kad laisvę Lietuvai kas nors ant sidabro lėkštės atneš!

•

PROF. PAKŠTAS katalikiškoje spaudoje paskelbė pesimistinį straipsnį, "Lietuva Mirties ženkle", kuris pareiškia **pagrindinį** Lietuvio netikėjimą iš Ruso ko nors doro sulaukti, bet tuo pat sykiu neganėtinai įvertina Maironio "Mainosi Rubai Margo Svieto". Kiekvienas karas Rusiją keitė. Nuoširdus bendradarbiavimas su Amerika ir Anglija (kai kurių stebėtojų mintyje) Rusiją paveiks Vakarų krikščioniškos kulturos įtaka.

Nepriklausoma Lietuva galės geru kaimynu su Sovietija sugyventi. Bet tas kaimynas privalo neabejutiškai gryžti prie 1920 metų taikos sutarties principų.

•

STIPRUS gandai skelbia netrukus įvyksiant Roosevelto, Churchillo ir Stalino konferenciją. Čia Europos rubežių ir mažų tautų dalyvavimas pasaulinio mosto pokarinėje tarptautinėje politikoje bus galutinai nustatytas. Visi Lietuviai tiki, toje konferencijoje Rusai bus įtikinti nereikalauti Lietuvos pavergimo.

Anglai Prasilaužė Kelią Romos Link

Nazių Atspara Perlaužta

Lapk. 25 Alijantų karo stovykla Alžyre praneša kad Britų aštuntoji armija prasimušė skersai Sangro upę penkių mylių frontu netoli Adriatiko juros pakraščio ir įsistiprino tos upės šiaurinėje pusėje. Ta upė buvo paskutinis svarbus kliuvinys Alijantams linkui Romos. Kadangi tą upę Vokiečiai atkakliai gynė, mušis buvo žiaurus.

Mušis toje dalyje tęsėsi per keletą dienų.

Britų armija pirm to kelių dienų bėgyje paėmė kelis Italų miestelius.

Į vakarus nuo Britų veikia Amerikiečių penktoji armija, kuri randasi arčiau Romos negu aštuntoji armija.

Alijantų lėktuvai iš Anglijos ir iš Afrikos neliaumai atakuoja Vokietiją ir kitas Vokiečių okupuotas šalis. Atakuota Bulgarija ir Prancuzijos uostas Toulon. Šiame mieste užmušta apie 350 žmonių, šimtai sužeista.

Milijonai žmonių iš Berlino traukiasi ir sako nešdinsis iš to miesto pati nazių vyriausybė.

PRADĖTA JAPONŲ SALŲ UŽKARIAVIMAS

Amerikos jiegos Pacifike pradėjo veržimąsi Japonijos linkui, įsiveržiant į Gilbert salas. Nekuriose tų salų Japonai kareiviai jau išmušti ir visi jų įrengimai suardyti. Salas užpuola dideliais skaičiais lėktuvų, atvežamų lėktuvnešiais.

Viename užpuolime Gilbert salų sunaikinta 46 Japonų lėktuvai, Amerikiečių žuvo tik 4 lėktuvai.

Japonų likimas Marshall salose taip pat jau kaip nulemtas: jie turės arba bėgti arba žuti.

Rabaul uoste Amerikiečiai nuskandino keturis Japonų karo laivus.

Amerikos valdžioje jau rupinamasi mažinti karo reikalams išlaidas. Sako, galima sutaupyti 25 bilijonai dolarių sekantį metą, nes pasirodo ir armijai ir karo laivynui reikia žymiai mažiau pinigų negu buvo skiriama šį metą.

Senate reikalaujama paleisti iš valdiškų raštinių 300,000 tarnautojų. Tuli tie valdiški biurai sako nėra reikalingi.

VOKIEČIAI ATSIKERTA RUSAMS KIJEVO FRONTE

Ukrainos fronte, Vokiečiai staiga atsisuko prieš bolševikus ir savo smarkiu ofensyvu atėmė Žitomirą su plačiomis apielinkėmis ir pasimojo vėl užimti Kijevą. Šis Vokiečių subruzdimas užkirto bolševikams kelią link Lenkijos ir Rumanijos.

Rusų armija Ukrainoje stumiasi pirmyn į Pripeto pelkynus, kurie žiemai užšala ir abiem pusėm palengvina susisiekimą.

Šiaurėje nuo Kijevo, Gomelio ruože Rusai skelbia apie pasisekimus ir tikrina tą miestą užėmę. Bolševikai vir mini tukstančius išmušamų Vokiečių.

VOKIETIJA GRIUVĖSIUOSE

Kiek iš Vokietijos išeina žinių, pasirodo kad tos šalies miestai dabar yra tik griuvėsiai, sugriauti, išdeginti, žmonės juose žusta daugybėmis, kiti gyvi likę kenčia skurdą, vargą ir baimę.

Tas ką pradėjo Vokiečiai daryti Anglijai karo pradžioje, dabar tenka pačiai Vokietijai — daug didesniais saikais.

Jau du metai kaip Amerikos ir Anglijos lėktuvai veik kas naktis ardo-bombarduoja po vieną ar kelis mietus. Griuvėsiuose pusta užmuštų žmonių lavonai ir su kitokiais kvapais sudaro smarvę.

Ar Vokiečiai ilgai pakęs tokį naikinimą, nors priešų armijos nėra įsiveržusios į nazių žemes? Eina kalbos kad jie gali paprašyti Alijantų taikos.

Kinijoje, prie Čangteh, Kiniečių armija apsupo ir išmušė 5,000 Japonų kareivių, pranešimas sako.

NUŽUDĖ TRIS. Fayette apskrityje, Ohio, vienoje ukėje nužudyta tėvas, motina ir jų 22 m. duktė, mokytoja, tik ši pavasarį baigus mokslą.

Iš Stockholmo praneša apie Vokiečių planingą pasitraukimą iš Suomijos.

Danija tačiau sulaukia daug naujų Vokiečių kareivių.

Alumino darbininkams 50,000 skaičiuje reikalaujama algų pakėlimo po 15 centų valandai, ir tą mokestį duoti dalinai pinigais ir dalinai Karo Bonais.

SKELBIA KETVIRTĄ KARO PASKOLĄ

Valdžios Iždo Departmentas praneša jog paskyrė laiką 4-tai Karo Paskolai, kuri bus $14,000,000,000.

Šios paskolos vajus prasidės Sausio 18 ir baigsis Vasario 1 d.

Pirmos paskolos Gruodžio m. 1942 sukelta $12,947,000,000 (buvo nustatyta kvota 9 bilijonai); antros, Balandžio, 1943, vietoje 13 bilijonų sukelta $18,555,000,000; trečios, Rugs. 1943, vietoje 18 bilijonų gauta $18,943,000,000.

ATMETĖ PREZIDENTO TAKSŲ PROGRAMĄ

Washington, Lapk. 24. — Atstovų Rumuose 200 balsais prieš 27 atmesta Prez. Roosevelto siulytas naujų taksų bilius $10,500,000,000 sumoje. Vietoje to priimta tik $2,140,000,000.

Tuomi suduota Prezidento anti-inflacijos programui žymus smugis.

Taipgi atmesta 278 balsais prieš 117 Prezidento maisto subsidijų programas taikytas sulaikyti pragyvenimo reikmenų kainų kilimą.

IŠ ŠELPIMO KONFERENCIJOS

Atlantic City, N. J., atsibunanti pokarinio šelpimo ir atstatymo konferencija iškėlė klausimą reikalingumo nustatyti sveikatos priežiurą ir pragyvenimo reikmenų kainų. Atstatomose šalyse bus reikalinga įvairių dalykų, tai sako naudinga butų sutvarkyti kiek galima kainų lygį.

ITALIJOJE, netoli Neapolio, anot vieno pranešimo, Vokiečiai sušaudė 54 vieno miestelio žmonių už nužudymą Vokiečio kareivio ir sužeidimą antro, kurie buvo pasigrobę vieną merginą ir žmonės ją gelbėjo iš jų nagų.

LEBANE, kur pastaromis savaitėmis apsireiškė Arabų bruzdėjimas, sakoma buvo Rusų komunistų sukurstymas prieš Britų interesus Artimuose Rytuose. Londone nužiurima Rusus mindžiojant Maskvos sutartį.

Prancuzijoje eina vidujiniai vadų nesusipratimai. Pierre Laval ir kiti pro-Vokiški Paryžiaus vadai verčia seni Maršalą Petain visiškai nusilenkti nazių reikalavimams padėti vykdyti jų tvarką šalyje.

Užpuolimas kuris Japonams Nepasisekė

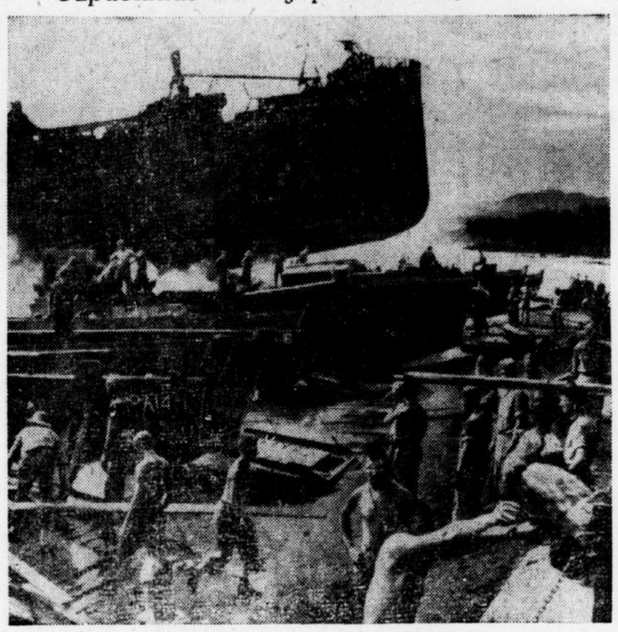

Amerikos kariai vienoje saloje Pietų Pacifike sutramdė Japonų įsiveržimą. Didelis laivas ką matosi yra Japonų laivas išneštas į krantą ir apleistas. Priešakyje Amerikos kariai, išsėdę savo mažomis valtimis saloje, kraunasi savo reikmenis į krantą.

Skelbs Estiją ir Latviją Laisvom

Iš Londonó praneša kad pirm negu įvyks Roosevelto-Stalino-Churchillo pasimatymas, Vokiečiai panaudos savo propagandos šposą paskelbiant Latviją ir Estiją nepriklausomomis.

Tai butų gudrus politiškas šposas šio karo metu, parodantis kad Vokiečiai pripažysta laisvę toms šalims kurias sako Maskvos konferencija tylėjimu atidavė Sovietams.

Raudonajai armijai artėjant į Pabaltijo šalis, tų šalių žmonės bijodami bolševikų, sutiks priimti Vokiečių pasiulymą ir griebsis ginklų prieš užeinančius Rusus.

Lietuvai šiuo tarpu Vokiečiai dar laisvės nesiulo. Iš Stockholmo praneša kad Lietuvoje siaučia gaujos iš Rusijos atgabentų karių ir šnipų, kurie nuleisti parašiutais, ruošti ten dirvą bolševikams užvaldyti kaip tik Vokiečiai bus išstumti. Sako užtinkama net slapti arsenalai amunicijos. Už jos slėpimą ir prilaikymą Lietuvos gyventojai nazių žiauriai baudžiami sušaudymais.

Lietuviams vargas tame kad greta tikrų patriotų kovojančiu už atgavimą šaliai nepriklausomybės veikia dar tos gaujos ginkluotų raudonųjų šnipų ir karių, tikslu pavergti Lietuvą Sovietams.

VALDŽIA paliuosavo karo meto suvaržymą naudoti vilną civilinių rubuose. Tai yra pirmas paliuosavimas pagrindinių reikmenų.

Po šio karo, kaip palinkimas rodo, Amerikoje pasiliks vienų metų tarnavimas kariuomenėje, jaunimo pralavinimui.

Šymet maisto šioje šalyje tikima bus pagaminta 5 nuoš. daugiau negu 1942 metais, kada jau skaityta rekordiniu metu.

TURKIJOS įtraukimui į karą dedama didžiausios pastangos iš Britų pusės. Tas reikalinga ruošiantis įsiveržti Europon per Balkanus.

Jei Alijantai ineis į Balkanus, aišku ten nebus taip lengva bolševikams sauvaliauti.

Per Turkiją eina nazių bandymai taikytis su Alijantais, pranešimai sako.

Vokiečiai norėtų žinoti kokiomis sąlygomis Alijantai sutiktų taikytis.

Šalpos Konferencijos Atstovai pas Rooseveltą

Prezidentas Roosevelt kalbasi su keletu atstovų maitinimo ir šelpimo konferenciją pradedant. Tai yra ta konferencija kur dalyvauja 44 valstybių atstovai ir dabar posėdžiai tęsiasi Atlantic City, N. J. Knygoje psirašo Kanados atstovas.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Rupinasi Pokariniais Darbais

Senato komitetas rupinasi sutvarkymu valdiškos mašinerijos kuri gelbėtų pavertimą dabartinių karo industrijų į taikos meto reikmenų išdirbimą.

Sakoma jau dabar valdžia kanceliavo 10,000 karo kontraktų, ir imamasi žygių surasti kaip galėtų panaudoti valdžios išstatytas karo dirbtuves civiliniams reikalams.

Plieno industrijoje pradėta jausti pasekmės uždarymo nekurių didelių kariškų reikmenų dirbtuvių ir jieškojimas kitų kontraktų šiaip gamybai. Tas apsireiškė sumažėjimu užsakymų plieno dalykų, sulyg plieno industrijos žurnalo pranešimų.

Sustreikavo. Bellaire, O. — Rytinėje Ohio dalyje sustreikavo 2,000 minkštos anglies darbininkų, nepasitenkinę gautomis mokestimis už pirmas dvi savaites Lapkričio mėnesį. Darbininkai tikėjosi daugiau pinigų.

Užsidarė penkios didelės angliakasyklos.

Valdžios Karo Darbo taryba skelbia užtvirtinanti 5c į valandą mokesties pakėlimą 26 rušių darbininkų Los Angeles srities laivų darbuose.

Dirbančių už atlyginimą žmonių skaičius šioje šalyje pasiekė aukščiausio laipsnio, kuomet Rugsėjo mėnesio žinios skelbė jog darbuose buvo 64,700,000 asmenų. Tą mėnesį dar 820,000 daugiau paimta į darbus.

Kietos anglies kaina pakelta 62c tonui, delei padidinimo angliakasiams algų. Netrukus bus pertvarkyta ir minkštos anglies kainos.

Alaus industrijoje ir jos gimininguose šakose S. Valstijose 1940 metais dirbo apie milijonas asmenų.

Kanada kas mėnesį atsiunčia į Suv. Valstijas po 210,000 tonų laikraštinės popieros.

Apie 1,100,000 gelžkelieičių balsuoja streiko klausimu: ar streikuoti jeigu nebus pakelta jiems mokestis, kurios jie reikalavo po 20c valandai daugiau.

Buvo siulyta jiems po 8c valandai, bet specialė valdžios taryba atmeta algų didinimą.

Santiago, Čile.—Buvo iškilęs 20,000 laivų krovėjų ir aptarnautojų streikas, palietęs svarbesnių uostų laivų judėjimą. Streikas po dviejų dienų baigėsi.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Nusižudė Moteris

Lapkričio 18, nuo East St. tilto nušoko į apačią ir nusižudė moteris, kuri vėliau pažinta tula Christina Bernhardt, 60 metų amžiaus, nuo Parkhurst st. Jos lavonas rastas ant kranto, nes nenušoko į vandenį. Ji užsimušė vietoje prisigirdyti.

Pastaru laiku ji elgėsi keistai, kaip jos vyras pasakojo policijai; tą pat dieną kai išėjo iš namų ir dingo, ji sudaužė rakandus, sudraskė rubus ir sienas apšlakstė rašalu.

UŽMUŠTAS. Johnstown, Pa. — . Angliakasykloje nukritus iš viršaus uolai, užmuštas darbininkas John Galiczyinski, 31 metų amžiaus.

Kareivių Jaunavedės Jieško Pagalbos prie Gimdymo

Pennsylvanijos valstijos pagalba teikiama kareivių žmonoms laukiančioms kudikių, pasidarė pusiau permaža, kai pradėjo jaunos moterys kreiptis tos pagalbos prašyti.

Federalė valdžia paskyrė iš savęs $636,000 pinigų valstijos fondan, buvo tikėtasi kad bent 5000 jaunų motinų prieš gimdymą ir laike gimdymo reikės aprupinti pagalba.

Paaiškėjo kad iki šiol tokios pagalbos kreipėsi jau 13,000 laukiančių kudikių kareivių žmonelių.

WYOMING
KLONIO ŽINIOS

Iš Wilkes-Barre, Skurkių šeimos visi trys sunys tarnauja kariuomenėje. Corp. Benis buvo parvažiavęs aplankyti tėvus keletui dienų. Motina su su sunum aplankė kitą sunų, Sarg. Kazį, Maryland valstijos stovykloje, kuris tarnauja jau du metai. Jie turėjo gerą kelionę, nes motinai su kariu sunum keliaujant visur buvo ducta pirmenybė.

Trečias jų sunus, Vincas, lanko lakunų mokyklą ir mano trumpoje ateityje gauti pilotų sparnus.

Skurkių šeima yra pavyzdinga, pažystu juos nuo dienų kai atvažiavo į šią šalį.

Tėvas Antanas Skurkis iš Amato yra stalius, bet tuomi amatu užsiima liuoskaitlis.

Poni Skurkienė budama dar mergina atvykus į Ameriką lankė vakarinę mokyklą ir išmoko gerai Angliškai kalbėti ir rašyti, ir su sunais armijoje pati susirašo.

Skurkių šeima yra Dirvos skaitytojai, skaito ir kitus laikraščius. Namuose visi kalba Lietuviškai. Jie turi dvi dukteris, ir visi jų vaikai lanko vidurinę mokyklą.

Iš ateivių Lietuvių moterų mažai tėra kurios lankė mokyklą kai merginos budamos atvažiavo į šią šalį, visas viešnes pažystu. Jos yra geros moterys ir motinos, jų namai yra geriau vedami negu tų kurios visai nelankė mokyklų ir net pajuokė mokslą, bet dabar pamatė reikalą, kai reikia sunui laišką kariuomenėje parašyti, turi bėdos.

Jonas J. Nienius.

DIRVA yra pigiausias darbo žmogaus liuoslaikio draugas. Skaitykit ją.

Užsirašykit Amerikos
"LIETUVIŲ NAUJIENAS"
Mėnesinis žurnalas, 28 puslapių, paveiksluotas ir daug skelbimų. Kaina 50c metams. Adresas:
LIETUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa.

Ką Japonai Avi

Šio negyvo Japono kareivio avalų atvaizdas parodo Japonus dėvint avalus su atskirtu nykščiu, nes Japonai pripratę namie dėvėti atvirus sandalus su dirželiu tarp kojos nykščio, prilaikymui jų prie kojų.

PHILADELPHIA

LIETUVIAI SUORGANIZAVO UNITED WAR CHEST SKYRIŲ

Čia suorganizuota Lietuvių tarpe United War Chest Lietuvių skyrius; pirmininkas J. Kavaliauskas; garbės pirmininkas Adv. C. S. Cheieden, "Rating and Assignment", ponia G. Roman, "Publicity" — Adv. M. M. Slikes; "Recruiting" — K. Zadeiko ir J. Grinius; kiti nariai: Chr. Žemaitis, p. Julia Smith ir Anna Zalner.

Valdyba kviečia Philadelphijos Lietuvius prisidėti kuoskaitlingiausia pasidarbavimu ir aukomis šiam prakilniam darbui. Stambesnių aukų pasižadėjimai yra šio komiteto renkami Lietuvių tarpe iki 28 Lapkričio. Po to prasidės viešas vajus. Lietuviai aukotojai ar tai per šį komitetą ar per savo darbo vietą, prašomi užregistruoti savo aukas per Lietuvių Skyrių.

Adv. M. M. Slikes.

PENNA RUOŠIASI KELIŲ STATYBAI

Pennsylvanija ruošiasi dideliems kelių statybos darbams po karo, kaip paskelbė Gubernatorius Martin. Kelių darbų imsis nelaukiant nei federalės valdžios pagalbos. Tačiau reikiant tam tikslui žymių sumų pinigu, sako, gal prisiriks uždėti daugiau taksų ant gasolino.

Numatyta penkių metų viešKelių statybos programas, po šimtą milijonų dolarių metuose.

Jau dabar numatyta reikalingų kelių programas už apie $500,000,000. Jei federalė valdžia prie finansavimo neprisidės, valstija turės uždėti dar 3c taksų gasolino galionui, kelių statybos finansavimui.

YOUNGSTOWN

KORTAVIMO VAKARAS

SLA 157 kuopa rengia kortavimo vakarą, sekmadienį, 5 Gruodžio, nuo 7 val. vakare Lietuvių parapijos salėje. To rengimo pelnas skiriamas pusiau: parapijai ir kuopai. Bus dovanos prie kiekvieno stalo tiems kurie bus gabesni.

Širdingai prašome visus atsilankyti paskortuoti; įžanga 35c vpatai.

METINIS SUSIRINKIMAS. SLA kuopos metinis bus laikomas sekmadienį, Gruodžio 5, nuo 3 val. po pietų, Lietuvių parapijos salėje. Bus nominacijos centro valdybos ir rinkimai kuopos viršininkų. Visi nariai ir narės malonėkit atsilankyti ir išrinkti kuopos valdybą 1944 metams.

M. Subonis.

Detroit, Mich., Naujienos

BALTIMORE, MD.

MIRĖ. Spalių 17, po sunkios operacijos, mirė Ona Bilienė, 65 m. amžiaus. Ligoninėje išbuvo vieną mėnesį; parvežta karšinosi pas savo dukterį, Aldoną Grajauskienę.

Paliko savo vyrą, Pijušą, sunus Juozą ir Vincą, durterį Aldoną, seserį Elzbietą Mastauskienę, brolį Antaną Mieliauską, Chicagoj. Velionė paėjo iš Gižų k. ir par., Suvalkijos.

Ji nors jau senai nesveikavo, bet visuomet buvo linksma ir mandagi, nuolatos skaitė Lietuviškus laikraščius, o ypatingai Dirvą ir Vienybę. Palaidota Holy Redeemer kapinėse, pamaldos atsibuvo Lietuvių Šv. Alfonso bažnyčioje.

Velionė visada troško Lietuvai laisvės ir gerbė tuos vyrus ir moteris kurie darbuojasi už Lietuvos laisvę.

Jos šeima ir draugai liudi jos. Lai buna jai ramybė amžinastyje. Ant. Kurelaitis.

TYRINĖS DEGTINĖS TRUKUMĄ

Viena degtinės kompanija, American Distilling Co., paskelbė jog išeis iš degtinės biznio iki garo galo, ir pranešė išparduosianti savo šėrininkams už kaštus visą savo turimą degtinę, 245,000 bačkų, iš kurių išeina 45 milijonai bonkų degtinės.

Tas paskelbimas sukėlė pirkimą tos kompanijos akcijų, nes akcijonieriai nori gauti sau proporciją tos degtinės.

Jeigu tiek daug degtinės pateks į privatines rankas, tiek jos mažiau bus gaunama komerciniam pardavimui.

Visoje šalyje didumoje apsireiškė degtinės trukumas, nežiurint paskelbimo jog degtinės esama tiek kad užtektų trims-keturiems metams.

Senato teisių komitetas paskelbė jog imsis tyrinėti degtinės pritrukimo priežastis visoje šalyje, paliečiant ir pačias degtinės varyklas, sužiurėjimui kad spekuliantai nesiimtų žmones išnaudoti sulaikant degtinę dabar, kad vėliau galėtų lupti aukštas kainas.

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunate kurio Dirvos numerio tai prašydami Administracijos prisiųsti jį, nerašykit: "Negavau pereito numerio", bet pažymėkit: "Negavau nr. 5, 32, arba 44". Tada greitu laiku bus jums pasiųsta tas tikras numeris kurio negavot.

DIRVA
Cleveland 3. Ohio

Viešas Pranešimas

Ferceitą savaitę jau buvo pranešta kad Detroite susiorganizavo Detrojto Lietuvių Draugijų Centras. To centro reikalu šį sekmadienį, Lapkričio 28, šaukiama draugijų atstovų susirinkimas, Lietuvių salėje (žemutinėje), nuo 5:00 val. po pietų. Katalikiškų organizacijų ir L. N. G. Draugijos priklausančių organizacijų atstovai butinai dalyvaukite. Kviečiami atstovai ir tų draugijų kurios dar neineina į minėtus centrus, ir pavieniai darbuotojai bei profesionalai.

Šios konferencijos svarbiausias tikslas yra sekmingai pravesti karo bonų pardavinėjimą, nupirkimui Ambulance Plane Lietuvių vardu, pasirengimas Vasario 16-tos paminėjimui, ir kiti reikalai.

WILLOW RUN FABRIKAS

Šis fabrikas yra vienas didžiausių šalyje valdžios pinigais pastatytų amunicijos fabrikų, kurį tam tikromis sutartimis operuoja Ford Motor Co. Žmonės galvoja kas atsitiks su tais specialiai išstatytais arsenalais karui pasibaigus.

Henry Ford paaiškino jog Willow Run milžiniška bomberių dirbtuvė, pritaikinta masinei produkcijai ir kur dabar dirba bomberius vadinamus B-24 Liberator Bomber, pasibaigus karui bus pavesta Ford kompanijai ir čia bus dirbami didieji lėktuvai pasažierių ir prekių vežiojimui oru. Modeliai tokiems lėktuvams jau dabar baigiami dirbti ir daroma bandymai su naujais motorais.

Willow Run dirbtuvė randasi 39 mylios nuo Detroito, atvirame lauke; dabar jame dirba 42,000 darbininkų, kartu su fabriku auga naujas miestas.

12 METŲ UŽ UŽMUŠIMĄ FORMANO

Pereitą Balandžio mėnesį, Fordo dirbtuvėje susivaidijo baltas perdėtinis su negru darbininku ir buk perdėtinis pavadinęs negrą "nigger"; tas užpykęs kaip smogė perdėtiniui Glen A. Waggoner į veidą ir tas virsdamas aukštieninkas ant cimento grindų persiskėlė galvą ir mirė. Užvaizda buvo 51 m. amžiaus. Dabar teismas negrą Elmer L. Jackson nuteisė kalėti nuo 12 iki 14 metų.

ATOSTOGAS APMOKĖS PRIEŠ KALĖDAS

Trys didžiosios korporacijos General Motors, Chrysler ir Ford savo darbininkams vasaros metu duoda nuo vienos iki dviejų savaičių atostogų, bet karo laiku atostogų neduoda, tačiau už tą laiką duoda specialį užmokestį.

Šios korporacijos dabar nutarė atostogų specialę mokestį išmokėti darbininkams prieš šias Kalėdas. Kartu visą sumą sudėjus bus išmokėta tokių specialių atostogų pinigų net $13,500,000. Tik vienas Ford išmokės $8,000,000. Bus bandoma įkalbėti darbininkams kad jie už tuos pinigus pirktų karo bonus.

PIENO STOKA

Detroite pasidarė stoka pieno. Paleista gandai jog iš Michigan valstijos pienas išvežamas į rytines valstijas.

Dabar jau skelbia jog Detroitą aprupins pienu atgabentu iš Ohio valstijos, bet ar taip bus ateitis parodys.

Negrai pasirodo kaip kuriuose reikaluose daugiau organizuoti už baltuosius. Jie Detroite turi savo miestą arba distriktą vadinamą "Paradise Valley" ir turi išsirinkę savo "mayorą", kuriuo dabar jau antras terminas yra Reuben J. Patton. Aprupinimui juodžių vaikų pienu, tas jų "mayoras" per juodžius pliečius kasdien vaikams pristato 50,000 bonkų pieno.

WAR CHEST PAVYKO

Detroitui į War Chest kvota buvo paskirta $8,250,000, kuri užbaigta su kaupu. Baigiant šį vajų, buvo suruoštas tautinių grupių banketas puošniame Book-Cadillac viešbutyje. Detroito Lietuvius ten reprezentavo Mirga Michael (Motuzaitė). Ta proga buvo surengta paroda iš įvairių tautų, tarp jų ir Lietuvių. Lietuvių skyrių paruošė rupestingoji p. S. Douvan-Čiurlionytė.

KLAIDA. Pereitame Dirvos nr. Detroito naujienose aprašant Detroito Lietuvių Draugijų Centro reikalus bei valdybos sąstatą padaryta zeceriška klaida: pasakyta kad D. L. D. Centro vice pirmininke išrinkta poni Medonienė, gi tikrenybėje vice pirmininkės vieton išrinkta poni Medinienė.

SMULKIOS ŽINIOS

MEDŽIOKLĖJE Michigan valstijoje per pirmas medžioklės dienas iki Lapk. 22 nušauta ar patys per neatsargumą nusišovė 13 žmonių, 38 kiti šuviais sužeista.

MONROE, Mich. — Lucien Becker, 70 metų, muzikos mokytojas, mirė Spalių 18 d., vargonuodamas Šv. Marijos katalikų bažnyčioje.

FLINT, Mich. — Mrs. Eleanore, karo dirbtuvės darbininkė, nuteista 60 dienų kalėjiman už neprižiurėjimą savo vaikų. Jos vaikai rasti alkani, sušalę, be priežiuros. Policija paėmė vaikus ir nusiuntė ligoninėn.

Gus Saragainis, 66 metų, neklausęs ugniagesių, užtroško degančiame name. Jis du sykiu budu ugniagesių išvestas lauk, kada degė jų apartmentas kur jie gyveno. Trečiu kartu jam sugryžus į vidų, jis jau užtroško dumais, ugniagesiai išnešę jau negalėjo atgaivinti. Sako, jis buvo sugryžęs išgelbėti pinigus ar reikalingus popierius. Jo žmona ugniagesių išnešta kopėčiomis, liko sveika. V. M.

Ankstyvos Žiemos Vaizdas Amerikoje

Jau Lapkričio pradžioje Minnesota valstijoje užklupo žiemos pugos, padarę nuostolių, sulaikę traukinius užverčiant sniegu kelius. Nelaimėse paeinančiose nuo sniego ten žuvo 7 asmenys.

MARGUTIS
Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartu į mėnesį. Kaina metams $2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.
"MARGUTIS"
6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

LEPEŠKA Motiejus, mirė Sp. 1, Ambridge, Pa., palaidotas su pamaldomis iš Homestead Šv. Petro ir Povilo Lietuvių bažnyčios, Castle Shannon kapinėse. (Samuniškių km., Merkinės par). Apie 76 m. amžiaus. Liko žmona, sunus dar nevedęs, ir duktė K. Gegužienė. Du anukai parvyko iš armijos laidotuvėms. Amerikoj išgyveno 36 m.
B. G.

LEKUTIS Jurgis, 47 m., mirė Lapk. 15, Clevelande. Paėjo iš Gardino gubernijos.

PATRIKAS Stasys, 60 m., mirė Spalių 28, nuo sužeidimo anglies kasykloj, Mounsville, W. Va. (Tauragės ap., Šilalės par.). Amerikoj išgyveno 38 metus.

BRADAUSKAS Jonas, senyvo amžiaus, mirė ant operacijos stalo, Lapk. m., Moundsville, W. Va. (Suvalkų rėd.) Amerikoj išgyveno 35 metus.

RUPŠLAUKIS Nikodemas, senyvo amž., mirė Lapk. 4 d., Chicagoj. (Tauragės ap. Tenėnų par., Lileikių k.) Amerikoj išgyveno 36 metus.

GREGORAVIČIENĖ Elzbieta (Jurevičaitė), pusamžė, mirė Lapk. 3, Chicagoj. Amerikoj išgyveno 38 metus.

PETRIKAS Pranas, 54 m., mirė Spalių 22, Philadelphia, Pa.

JUŠINSKAS Motiejus, mirė 26 Spalių, Philadelphia, Pa.

STANKEVIČIUS Vincas, 75 m., mirė Spalių 30, Brooklyn, N. Y.

KRIŽANAUSKAS Juozas, mirė Lapk. 4, Chicagoj.

BUKANTIS Stasys, pusamžis, mirė Lap. 6, Chicagoj. (Raseinių ap., Kražių p.). Amerikoj išgyveno 41 metą.

ARLAUSKAS Domininkas, senyvo amž., mirė Lapkričio 6, Chicagoj. (Šiaulių ap., Kelmės p.). Amerikoj išgyveno 43 metus.

DAPKIENĖ Rožė, mirė Lapk. mėn., Mahanoy City, Pa.

BOROVSKAS Vincas, 58 m., mirė Lapkr. m., Frackville, Pa.

ČEPĖ Povilas, mirė Rugp. 16, Cordoba, Argentinoj. (Subačiaus val.).

JUŠKAITIS Juozas, seno amž., mirė Lapk. 8, Chicagoj. (Raseinių ap., Jurbarko p., Kuturių k.) Amerikoj išgyveno 55 metus.

JANOŠONIS Lottie, 53 metų, mirė Spaliu 30, DuBois, Pa.

JAKŠTAS Antanas, 55 metų, mirė Lapkr. 3, So. Boston, Mass. (Antušavos p.). Amerikoj išgyveno 33 metus.

MILES Bernice, 29 m., mirė Lapk. 6, Chicagoj, kur buvo ir gimus.

BUBELIS Vincas, užmuštas traukinio Spalių m., Mahanoy City, Pa.

BANIŠKEVIČIUS Jonas, mirė Spalių mėn., Girardville, Pa. Amerikoj išgyveno 35 m.

JUSČINSKAS Motiejus, mirė Spalių 26, Philadelphia, Pa.

RANIONIENĖ Veronika, 45 m., mirė Spalių 29, Philadelphia, Pa.

SMAIDŽIUVIENĖ Jieva, mirė Lapk. 1, Wilkes-Barre, Pa.

GRINKEVIČIENĖ Magdė, mirė Spalių 28, Sugar Notch, Pa.

GEDVILAS Jonas, pusamžis, mirė Lapkr. 2, Chicagoje. (Telšių ap., Žarėnų p. Krepčių k.) Amerikoj išgyveno 38 metus.

PETRAUSKAS Jonas, 66 m., mirė Lapkr. 1, Chicagoje. (Padbiržės p., Užubalio k.) Amerikoj išgyveno 43 metus.

BILIENĖ Ona, 65 metų, mirė Spalių 17, Baltimore, Md.

BARKAUSKAS Zenonas, 49 m., mirė Spalių 26, So. Boston, Mass.

BALTAUSIS Simanas, 79 m., mirė Rugsėjo 16, Bridgeville, Pa. (Balbieriškio m., Marijampolės ap.). Paliko žmona, Marijona, sunus Simanas, 29 m., tarnauja kariuomenėje, dukterės Rožė Abramavičienė ir Veronika Digorski bei eilę anukų ir pranukių.

Dykai Patenkinantis PALIUOSUOTOJAS SKAUSMO NUO **REUMATIZMO**
Jei kenčiate kuno skausmus; jei sąnariai jausluys; jei užeina skausmai oro permainose, atiriam jums bandyti ROSSE Tabs be rūpesties ir obligacijų. Naudojamos tukstančių per virš dvidešimts metų, gavimui greito paliuosavimo skausmų: Reumatizmo, Arthritis/ ir Neuritis.
DYKAI šio Laikraščio Skaitytojams
Jeigu niekad nenaudojote ROSSE Tabs, prašom jus BANDYT juos—išbandykit musų kaštais. Pasiųsime jums pilno dydžio pakelį—sunaudokit 24 tabletes DYKAI. Jei neduos greito paliuosavimo nuo skausmo ir jus busit nepatenkinti pasekmėmis ir to pakelio žema kaina, grąžinkite nesunaudotą dalį, ir jums nieko nekaštuos. Nesiųskit pinigų, tik savo vardą ir adresą j:
ROSSE Products Co., Dept. X-3
2708 W. Farwell Av. Chicago 45, Ill.

JAUTI BLOGAI?
VISIŠKAI PALENGVINSITE SAU —ŠIUO MODERNIŠKU ŠVELNIU BUDU
Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu—šarnos neveikimu, skauda galvą, nėra energijos—palengvinsite sau šiuo moderniškų budu—kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-AMINT. Tik pakramtykite FEEN-A-MINT einant gulti, naudokite tiktai pagal narodymus ant pakelio. Sekantį rytą maloncus palengvinimas jums pagelbės vėl jaustis puikiai.
Feen-a-mint 10c

DELLA C. JAKUBS
(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
REIKALE VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.
Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.
LITHUANIAN FUNERAL HOME
6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

P. J. KERSIS
809 Society for Savings Bldg.
OFISO TELEFONAS: MAin 1778.
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausit pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo mortgečio. Patarnavimas ir užpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Naujoje Vietoje
Nikodemas A. Wilkelis
Laisnuotas Laidotuvių Direktorius
IR BALZAMUOTOJAS
Šermenims kambarius duodame vartoti nemokamai
Naujoj, moderniniai įrengtoj nuosavioj vietoj
6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

Tegul meilė Lietuvos
Dega musų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

"TIMELESS LITHUANIA" BAIGIANT SPAUSDINTI

Knygoje Telpa apie 25 Paveikslai, Keturi Lietuvos Žemėlapiai; Viršeliai Puikus ir Reikšmingi. Gražiai Perstatoma Katalikiška Lietuva

Knygos "Timeless Lithuania" užtęstas ilgas neisšpausdinimas rupino ir knygos leidėjus, Lietuvai Vaduoti Sąjungą, ir jos autorių, Dr. Norem ir visuomenę kuri taip gausiai parėmė knygos leidimą užsisakymais ir aukomis.

Darbas taip gaišavosi, kaip jau buvo anksčiau pažymėta, kad Dr. Norem, gyvendamas Waukegan, Ill., 1942 metų gale pavedė savo veikalą spausdinti Lietuviškai spaustuvei Chicagoje, ir netrukus pats išvažiavo į Kaliforniją, kur ir dabar gyvena.

Kuomet 1943 m. Vasario mėnesį Lietuvai Vaduoti Sąjunga sutiko leisti tą knygą savo kaštais, nebuvo galima jau darbo iš Chicagiečių rankų atimti, buvo pasitikėta kad spaustuvė varys darbą pirmyn greitu tempu, LVS Spaudos komisija, kuri gyvena Clevelande, turi knygos leidimu rupintis nevisai parankiose sąlygose — palaikant susisiekimą su Dr. Norem'u Kalifornijoje ir su knygos spaustuve Chicagoje.

Tačiau, darbas jau visai baigiamas ir knyga trumpu laiku pasirodys, kiek tekniškos kliutys leisis nugalėti.

Čia pakalbėsime apie pačią knygą plačiau.

KNYGOS TURINYS IR IŠVAIZDA

Knyga "Timeless Lithuania" leidžiama tokia kokias Amerikos žmonės mėgsta knygas matyti.

Viršeliai bus apdengti reikšmingu Lietuviams piešiniu atspausdintu keturiomis spalvomis. Piešinys maždaug toks:

Debesuose aukštai, knygos viršuje skrenda-lekia baltas raitelis Vytis.

Žemiau, pats centrinis knygos viršelio piešinys toks:

Vilniaus katedros priešakys, šalimai matosi Gedimino pilies bokštas, priešakyje bokšto moderniška Lietuvos kaimo medinė bakužė, dešinėje nuo jos — Kauno pilies griuvėsių vaizdas.

Apačioj to visko knygos pavadinimas: TIMELESS LITHUANIA ir autoriaus vardas.

Viduje, knygoje telpa apie 25 įvairųs Lietuvos vaizdai — ir pastatų, ir kariuomenės, ir Klaipėdos, ir Vilniaus, ir Kauno, ir provincijos, ir Lietuvos gamtos vaizdai, ir žmonių reginiai, ir Dr. Norem'o ir Lietuvos Prezidento A. Smetonos fotografijos.

Vaizdai visi svarbųs ir reikalingi supažindinti Amerikos žmones ir net pačius Lietuvius kurie tą knygą turės, su Lietuva.

Knygos turinys apima tai ką pats Dr. Norem apie Lietuvą išstudijavo jos istorijos atžvilgiu, ką jis pats patyrė ir pergyveno bei pažino Lietuvoje gyvendamas per tris metus.

Knyga parašyta Dr. Norem'o lengvu stilium, ir taip intriguojančiai kad kiekvienas Angliškai skaitantis, kaip tik pradės ją skaityti, nenorės atsitraukti iki neperskaitys visų 300 puslapių. 300 puslapių knyga yra tai geroko didumo knyga ir joje pasakyta dikčiai apie viską.

Tie musų kerštuoliai Lietuviai kurie kitų darbus neigia ir kliudo, žinoma, bandė surasti priekaištų knygai, jos visai nematę ir neskaitę.

Rašančiam šiuos žodžius teko nugirsti šiuos du ypatingus priekaištus:

1. Buk knyga yra "išgarbinimas Smetonos režimo".

2. Buk Dr. Norem, kaip protestonas, "garbina Lietuvos protestonus".

Tais atvejais reikia pasakyti kad tie priešiningai privalo laikytis teisybės ir istorinių faktų. Jeigu A. Smetona prezidentavo Lietuvoje, negalima to laikotarpio iš knygos išmesti, ypač dar kad pats Dr. Norem tuo laikotarpiu Lietuvoje gyveno ir ten Amerikos vyriausybę atstovavo. Jis atvaizduoja įvairiais oficialiais daviniais nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, ne Prezidentą A. Smetoną ar jo režimą garbina.

Autorius pamini ir kitų partijų žymesnius žmones ir veikėjus, pamini ir kitus buvusius Lietuvos prezidentus.

Kas del protestonų išgarbinimo: Kiek Reformacija palietė ir Lietuvą, kiek Lietuvoje buvo apsireiškęs protestantizmas, ir žymesnius to sąjudžio vadus Norem pažymi kaipo istorišką faktą.

Norem plačiai aprašo Lietuvos pagonizmo laikus, taip kaip mes patys Lietuviai savo knygose ir istorijose tuos laikus atvaizduojame. Paliečia kryžiuočių ir Lenkų pastangas primesti Lietuvai naują tikėjimą, apsako kaip krikščionybė į Lietuvą atėjo, bet po to jau vaizdžiai nusako kokis gilus tikintis Lietuvis tapo, kaip jis myli savo katalikšką bažnyčią, kaip ta Lietuvio kaimiečio iš šiaudinės pastogės meilė savo katalikiškam tikėjimui nedavė galimybių Lietuvoje paplisti protestantizmui ir kitokiems šalutiniems apsireiškimams. Taip, Dr. Norem labai charakteringai perstato katalikišką Lietuvą, pagerbia Lietuvį kad mokėjo buti geras katalikas, kuomet su Romos katalikų tikėjimu susijo.

LENKAI, RUSAI, VOKIEČIAI TOJE KNYGOJE

Be istoriškų laikų Lietuvių tautos santikių su kaimynais Vokiečiais, Rusais, Lenkais ir Latviais, bei dalinai Švedais, Dr. Norem labai įtikinančiai ir Lietuvių tautos naudai pasitarnaujančiai atvaizduoja Lietuvą kokia ji buvo tvarki, pažangi, kaip kilo moksle, kultūroje, ukio bei visais kitais atžvilgiais kada buvo laisva, nepriklausoma, nuo 1918 metų iki pat priešų įsiveržimo 1940 metais.

Kaip diplomatas, tam tikrus dalykus žinąs giliau negu šiaip kas, Dr. Norem nušviečia Lenkų klastingumus prieš Lietuvą visą laiką nuo 1918 metų iki 1938 metų pavasario Ultimatumo, kada Lenkai pasišoko grąsinti net Kauną užimti jeigu Lietuva neatnaujins diplomatinių santikių su Lenkija. Pasako ir kodel Lenkai nedryso į Kauną eiti, nors buvo pasišokę.

Atvaizduoja Lietuvius pirmutinius griežtai kovojančius su pakėlusiu galvą Hitleriu ir nazizmu Vokietijoje, iki Klaipėdos atplėšimo.

Atvaizduoja pagaliau ir visas Maskvos klastas nuo nuduodamo "gero kaimyno" iki visos Lietuvos okupacijos Birželio 15, 1940 metais.

Knygoje telpa du žemėlapiai, vienas istorinės Lietuvos nuo Baltijos iki Juodųjų jurų, parodant kur Lietuviai valdė net pačioje Rusijoje.

Antras žemėlapis tai Kun. J. Žiliaus paruoštas parodymui pereito karo taikos konferencijai kokios Lietuvos Lietuviai nori dabar: tai savų žemių etnografinėse sienose.

Iš šių kelių bruožų matote kad "Timeless Lithuania" yra lygiai svarbi turėti ir katalikui ir kunigui, ir tautininkui, ir socialistui, ir net Lietuviui bolševikui. Šiems ypač ji atidarys akis.

Knyga svarbi ir butina turėti kiekvienam Lietuviui profesionalui: daktarui, advokatui, inžinieriui, ir jauniems Lietuviams kariams tarnaujantiems Dėdei Samui.

Svarbu kad po vieną ar porą šių knygų butų padovanota kiekvieno miesto skaitykloms, ką gali padaryti SLA kuopos arba vietinės draugijos arba piliečių klubai.

Kurie Lietuviai veikia savo miesto politikoje, tie privalo pasirupinti šią knygą padovanoti žymesniems savo partijos — Republikonų ar Demokratų — vadams: mayorams, gubernatoriams ir tt.

TĖMYKIT: Kongreso nariams, Senatoriams, Federalės Valdžios įstaigoms, svetimų šalių diplomatams, žymesniems Amerikos laikraščiams, universitetams šią knygą dovanai pasiųs pati Lietuvai Vaduoti Sąjunga — tam tikslui LVS ir paėmė "Timeless Lithuania" leisti, tam tikslui musų visuomenė ir davė po $5 ar daugiau šios knygos išleidimui, kad L. V. S. turėtų iš ko duoti vieną knygą pačiam aukotojui ir pasiųsti dovanų tiems asmenims ir įstaigoms dovanai, kaip čia pažymėta.

Dalis knygų dar liks išplatinimui, bet tikime jos išeis taip greitai kad pavėlavusiems užsisakyti gali netekti.

Spausdiname tik 4,000 egzempliorių, taikant knygą tik tiems kam ji reikalinga ir kas panorės ją tuoj įsigyti. Nematėme reikalo ant lentynų sudėtą perviršį laikyti dulkėti, todel patariame jums kurie dar jos neužsisakėt, paskubėti prisiųsti savo penkinę, šiame puslapyje telpančiu kuponu.

K. S. Karpius,
LVS. Sekretorius.

•SUV. Valstijose namuose yra mažiau vonių (bathtubs) negu automobilių.

•U. S. ARMIJOJE iki Rugpjučio 30 šymet tarnyboje buvo 582,860 negrų.

Pastojo į WAVES

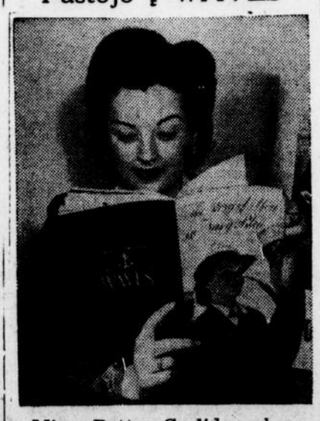

Miss Betty Coolidge, buvusio Prezidento Coolidge giminietė, įstojo į WAVES moterų karinę organizaciją.

1943 Metas - Jubilejinis Metas - - Lietuvos Laisvinimo Metas!

PADARYK NEPRIKLAUSOMYBĖS 25 METŲ SUKAKTIES ATMINČIAI AUKĄ

PAGEIDAUJA VISŲ VIENINGO VEIKIMO

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Valdyba gavo sekančio turinio laišką iš Philadelphijos:

Amerikos Lietuvių Tarybos, Philadelphijos skyrius, savo susirinkime, įvykusiame Lapkričio 9 dieną, nutarė padaryti L. V. S. šį pareiškimą:

Philadelphijos skyrius mato kad gyvename kritišką momentą ir suprasdamas reikalą daryti visus žygius Lietuvos reikalus apginti,

Reikalauja Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdybą ir Lietuvai Vaduoti Sąjungą kuoaktyviausia darbuotis ir veikti darant žygių Jungtinių Amerikos Valstijų Valdžios atstovų ir Anglijos pareigunų tarpe apsaugoti Lietuvos Nepriklausomybę ir apginti Lietuvos reikalus, ir reikalauti Lietuvos atstovų į 44 tautų konvenciją. Taipgi daryti žygių kad butų paskutiniu reikalu nusiųsta tukstančiai pareiškimų, kurie ir reikštų Amerikos piliečių valią priimti ir nukentėjusią Lietuvą tarp kitų tautų.

Kun. Stan. Raila,
ALT. P. S. L. Pirmininkas.

Ši mintis yra gera, ir Amerikos Lietuviai šios šalies piliečiai privalo rimčiau atsižiurėti į rupinimąsi Lietuvos reikalais.

Paprastos rezoliucijos siunčiamos į Washingtoną vienam ar kitam valdininkui mažai tegelbės. Reikalinga vieningas visų organizuotų Lietuvių užsispyrimas kad Amerika nestumdytų Lietuvą kaip kokią nereikalingą laukinių žmonių teritoriją į svetimų glėbį, kaip šiame 44 tautų šelpimo susirinkime: šiuo atveju Lietuva neprileista į konferenciją savo reikalais kalbėti.

Lietuva nėra United Nations narė, tiesa, bet ne del Lietuvių kaltės, o del to kad Amerikos valdžia nuolankauja Rusijai ir neduoda Lietuviams sudaryti nei savo valdžios in exile nei nepriima į United Nations.

Lietuviai Amerikos piliečiai per savo organizacijų delegacijas privalėtų imti žygio patirti kurioje vietoje Lietuva laikoma ir kodel jos atstovams neleidžiama savo šalies likimu rupintis.

Kaip butų gražu jei butų buvus vieninga Amerikos Lietuvių organizacija šiais reikalais rupintis.

Dabar gi, socialistai pagrąsino katalikams (kaip Maskva grąsina Amerikai) kad socialistai išstos iš Amerikos Lietuvių Tarybos jeigu katalikai sutiks įsileisti tautininkus į Tarybą ir katalikai taip nusigando kad atsisakė su tautininkais bendro turėti, o socialistams pataikaudami sutiko surengti su jais konferenciją Pittsburghe, ir ten gautas iš visuomenės aukas atidavė visiškai cicilikų globai.

Dabar daroma nauji tarimaisi suartinimui visų patriotinių Lietuvių dirbimui išvien Lietuvos šelpimo reikale. Gal šis komitetas, kada susidarys, bus gana reikšmingas už Lietuvos reikalus stiprų Amerikos Lietuvių balsą tarti.

Mažasis Jeep

Ši panelė, Mary Adoms, važinėja Chicagos gatvėmis mažu kariško jeep modeliu, namų darbo. Jis turi mažiuką

•MELŽIAMAI karvei reikia nuo 10 iki 15 galionų vandens per dieną.

•ANGLIJOJ ir Airijoj del karo pradėta dėvėti avalai mediniais padais, nes odos stoka.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGOS CENTRO ŽINIOS

L. V. S. CENTRAS 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Užsimokėti Savo Duokles į LVS

Dalis LVS narių jau užsimokėjo savo duokles į LVS ir prisiuntė gausių aukų visiems LVS reikalams, kaip tai knygai "Timeless Lithuania", Lietuvos Atstovybei Londone paremti ir bendrai Lietuvos reivybei ir kitiems LVS darbams ir tikslams.

Kiti vos pajiegė užsimokėti $2 narystės duoklių ir mano kad to užtenka.

Tačiau, reikalinga užsimokėti duokles ir tiems kurie jas turi užvilkinę, reikalinga į L. V. S. įrašyti naujų narių, reikalinga užsakymų knygai, reikalinga aukų Londono Atstovybei ir kitiems reikalams.

LVS centras rengiasi siųsti vėl $500 Londono Atstovybei, p. Balučio parėmimui. Reikalinga kad pavieniai LVS nariai ir nenariai, taip pat LVS skyriai ir šiaip organizacijos prisidėtų tą sumą sudaryti — ši suma p. Balučiui bus siunčiama prieš Kalėdas.

Aukos Knygai ir LVS Darbams

Gauta naujos aukos ir užsisakymai knygai "Timeless Lithuania" nuo šių:

Anthony Leonos	
Buffalo, N. Y.	5.00
Matt Mažeika	
New Britain, Conn.	5.00
Vyt. Markuzas iš Detroito, prisiuntė $16 šiems reikalams:	
LVS nario mokestis mokėjo	
Valukai iš Van Dyke, Mich.:	
Elzbieta Valukas	2.00
Jonas Valukas	2.00
ir Londono Atstovybei	3.00
Nario mokestis mokėjo šie Detroitiečiai:	
Pranas Karpšlis	2.00
Stasys Karpšlis	2.00
Kazys ir Ona Dominikaitis	
Detroit, knygai	5.00

Kurie jau esat aukavę Lietuvai Vaduoti Sąjungai anksčiau kelis dolarius, dabar pasirvžkit baigti sudarýti $25.00 sumą. Kurie aukojot didesnes sumas, butinai padarykit sau atmintinę auką LVS. dabar — pridedant dar kelis ar keliolika dolarių.

Siųskit savo auką dalimis — po penkinę dabar, ir iki Vasario 16, 1944 metų, jei anksčiau negalit, suaukokit savo $25.00 sumą. Tai bus jusų graži atmintis šiam Istoriškam Metui.

Kad Lietuva vėl butų Laisva ir Nepriklausoma,

L. V. S. Centro Valdyba

L. V. S. CENTRAS 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Auką siunčiant iškirpkit ir išpildykit šį kuponą:

LIETUVOS REIKALAMS AUKA

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu auką: $..... Lietuvos Atstovybei Londone
$..... Knygai "Timeless Lithuania"
$..... Lietuvos Karo Nukentėjusiems
$..... L.V.S. nario mokestį
Viso: $.....

Vardas ir Pavardė.....
Adresas.....
Miestas..... Valst.....

☞ ŠĮ KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŲSKIT LVS. CENTRUI

Aukas ir prenumeratas knygai siųskit adresu:
LVS Centras 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

DR. OWEN J. C. NOREM'O
U. S. A. Ministerio Lietuvai
LIETUVOS ISTORIJA

TIMELESS LITHUANIA

KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE
300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

DR. NOREM'ui BUVO LEMTA SAVO AKIM MATYTI IR ĮVERTINTI SMUGIAI, SUDUOTI LIETUVAI 1938—1940 METAIS. Mums yra brangintinos tos jo, kaip pašaliečio, bešališko liudytojo, kritingos pastabos. Autorius savo knygoje iškelia aikštėn naujų faktų, dar nežinotų viešumai.

Dr. Norem rašė ne tik susidomėjęs, bet ir įsimylėjęs Lietuva. Ta jo budo savybė tačiau nekliudė jam vaizdinti įžiurėtus dalykus taip kaip jie atrodė.

•

SIŲSKIT SAVO AUKĄ ŠIĄDIEN

Kas duos $5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Aukos priimamos nuo $1 ir aukščiau. Davusieji $5.00 ar daugiau gaus knygą. Aukotojų vardai tilps knygoje.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

Galios ir Teisės Politika

Kas Draugingas, kas Nedraugingas. Kada Gali Gryžti Draugystė

Vyt. Širvydas nedelsdamas atsiliepė į mano straipsnį del jo siulyto kompromiso Lietuvai su Sovietų Rusija, — atsiliepė straipsniu: "Lietuvos-Sovietijos Santikia". Iš straipsnio matyti kad kits kito ne visur tesupratome. Bet gerų norų išsiaiškinti tą opų santikių klausimą Lietuvos naudai neikatram netruksta. Tai jau nesusipratimas. Vyt. Širvydas ragina draugingą Lietuvių nuragina draugingų Lietuvių nusistatymą Rusijai, tarytum jie kada butų pasirodę nedraugingi. Toks pasakymas, atsiduodąs priekaištu, neturi jokio pagrindo.

Lietuva, užmezgus taikos santikius su Rusija 1920 metų Liepos 12, sąžiningai tesėjo visus toje sutartyje numatytus pasižadėjimus. Rusija netesėjo: negrąžino Lietuvos istorinio arkyvo, išgabento Maskvon, vadinamos Lietuvos Metrikos, nedavė išsikirsti 100,000 hektarų miško Rusijoje sąskaiton nuostolių padarytų Lietuvai per I Pasaulinį Karą. Del to netesėjimo Lietuva neparodė Rusijai niekuo jokio nedraugingo gesto. Priešingai, ji pasirašė 1926 metais su Maskva nepuolimo, vadinasi, draugystos, sutartį ir paskum ją pailgino dar dešimčiai metų (iki 1946 metų). Tarp abiejų kraštų, milžino Rusijos ir nykštuko Lietuvos, nebuvo jokių nesusipratimų iki pat II Pasaulinio Karo.

Nebuvo Rusijai jokios priežasties netikėtai pulti, mindžioti ir sunaikinti Lietuvą 1940 metais, labiausia kada Rusijos valdovai 1939 metų sutartyje iškilmingai buvo pasižadėję gerbti, dargi ginti, Lietuvos valstybės suverenumą. Toks Maskvos pasielgimas yra daugiau ne kaip nedraugingumas: tai klastingas draugo užpuolimas. Ar už jį Lietuva turi buti dėkinga?

Bet p. Širvydas, sakydamas kad kiekvieno krašto politika remiasi "spėka", lyg ir pasako kad kas savo spėkos neturi tai privalo kito spėkai nusilenkti. Su tokia nuomone sutikti negalima. Brutali Rusijos pajiega buvo atėmus teisę Lietuviams melstis iš Lietuviškos maldaknygės, bet jie nepasidavė tai pajiegai: spausdino savo raštą užsienyje, gabenosi namon, kentėjo už jo skaitymą kalėjimus ir ištrėmimus, šaukėsi į pasaulį užuojautos, nenusileido ir laimėjo. Taip ir su Lietuvos nepriklausomybe: Lietuviai savanoriai kariai ginklu ją apgynė, nykštukai prieš pakrikusį milžiną laimėjo.

Eilė mažų tautų ginklu kovėsi del savo laisvės ir ją iškovojo. Ántgalo tos tautos, jų tarpe ir Lietuviai, iš priešų pasidarė draugai su Rusija, sutikusia jiems duoti nepriklausomybę.

Teisybė pasakyta kad Lietuva negalėjo per šį karą apginti ginklu savo nepriklausomybės, buvo privėrsta nusilenkti Lenkų, Vokiečių ir Rusų ultimatumams. Bet ir visos kitos tautos, mažos ir didžios, kaip štai Prancuzija, ginklu nepajiegė atsiginti Vokietijos. Nei vienas iš tų kraštų nesimuša į krutinę, neprisipažysta kad jie nucausti už nedraugingumą. Jų plotas Europoje 300 milijonų žmonių apgyventas, ir jei jie tik "spėkos" pagalba bus tvarkomi tai tvarkytojai tikrai sprogs ir jų didumas subirės mažomis dalimis.

Va Ašis buvo atsidėjus vien "spėka". Mussolini jau parblokštas, gali netrukus ateiti panaši likimo eilė ir Hitleriui, o gal ir Hirohitui. Jų nugalėtojai, demokratijų ir nedemokratijų triumviratas, tvarkydamas 300 milijonų paveldėtą Europos kontinentą, įsitikrins kad vien "spėka" neveiks padaryti nukamuotoms tautoms pastovios geros tvarkos.

Tiesa, šiądien madoje ciniškas realizmas, ginklo pajiegos įkaitintų, džiugavimu pasigėrusių žurnalistų propaguojamas. Jie nebemėgsta minėti nei Atlantic Charter, nei tautų teisės apsispręsti. Bet gal netoli tas laikas kada jiems teks sirgti pagiromis. Jis ateis tada kada išvaduotoj Europoj bus rasta patogi dirva ne demokratinei diktaturai, o klaikiam alkanų žmonių chaosui — žmonių ištroškusių taikos ne "spėka", o teisingumu paremtos.

Jei Pabaltijis ir kiti Rusijos mažieji kaimynai bus nepriklausomi tai bus jau, anot bolševikų propagandos, "cordon sanitaire" prieš Rusij. Kuo gi paremtas šis sąkinys?

Ne Suomija, ne Pabaltijis, ne Lenkija užpuolė Rusiją, o ši puolė tuos kraštus, susitarus su Vokietija. Stebėtis reikia kaip p. Vyt. Širvydas tą bolševikinio nacionalizmo prasimanytą "cordon sanitaire" pasaką priėmė tikru pinigu, realiu daiktu. Jeigu jau realiai kalbėti tai reikia žiurėti faktų, o ne fantazjos kurinių, pinigingos didžiųjų propagandos išplatintų.

Dabar čia džiugaujama kad Maskvos konferencija labai pavykus. Kaip ją vertina Švedija, Šveicarija ir kiti neutralieji Europos kraštai, kaip ji patinka Pietų Amerikos respublikoms, — kaž kodel likšiol nematyti čia spaudoje. Tik jau išanksto galima spėti kad pavergtoji Europa, sužinojus Stalino kalbos pažadą atsiimti, kaip savo žemes, Pabaltiją, pusę Lenkijos ir dar daugiau, nesidžiaugia tos konferencijos guminio pobudžio nutarimais. Jie neaiškus, jie perdaug atsije, jie visa paveda neviešoms komisijoms, diplomatijos užbarikaduotiems kanalams, juos diplomatai ir žurnalistai kaip kokias mįsles šiaip ir taip mena, ir neįveikia įminti ką jie reiškia. Daugumas tikina kad svarbieji politikos klausimai bus sprendžiami slaptosios diplomatijos keliu. Ar tai tiesa, parodys tik ateitis, kai paslaptys išeis į viešumą.

Su p. Širvydu reikia sutikti kad dabar gyvename "spėkos" sezoną, kur teisei dar ne metas pasireikšti. Bet gal neužilgo jos pasigės ne tik mažieji, bet ir didieji. Tik kad nebutų pavėluota.

Pagaliau ir tai reikia atminti kad lokio kailiu dalinamasi tik po to kai lokis nušautas. Lokis gi dar tebegyvas ir gali daug bėdų pridaryti. Lietuva nėra nustojus noro buti draugiga Rusijai. Tegul pripažins Lietuvą nepriklausoma valstybe 1920 metų 12 Liepos sutarties ribose, tegul šiuo budu atitaisys jai padarytas skriaudas, Lietuviai bus, anot p. V. Širvydo, draugingi Rusijai "iš prigimties ir iš fakto".

M. J. Lubėnas.

SUMAIŠYTA PADĖTIS

William Philip Simms, politiškas rašytojas iš Washingtono, atskleidžia ypatingą dalyką, po įvykusios Maskvos konferencijos. Jis sako, jeigu Amerika ir Anglija nepasirupins vykdymu Maskvos sutarties patvarkymų, atsitiks taip kad tose šalyse į kurias Amerikos ir Anglijos kareiviai norės išlipti jos išvaduoti, žmonės bus sukiršinti tiek kad į savo vaduotojus šaudys.

Maskvos konferencijos nutarimai nieko aiškaus mažoms pavergtoms šalims nepažadėjo tuo gi tarpu tose šalyse, kaip, sako, pavyzdin, Jugoslavijoje, jau įsukta komunistų partizanų gaujos, kurios apginkluotos kovoti prieš savus patriotus norinčius atsteigti nepriklausomybę ir sekančius savo vyriausybes in exile.

Prieš tuos, nežinančius kokis likimas jų laukia, atkakliai veikia Maskvos agentai, kurie gatavai ruošia dirvą bolševizmui. Tie komunistiški partizanai nejsileis į tas šalis Alijantų kariuomenių ir valdžių kurias Alijantai pripažysta ir su kuriomis skaitosi.

Galima tikėtis to kaip rašytojas Simms tvirtina, nes Maskva visam tam darbui pilnai pasiruošus, o Amerika ir Anglija apie pavergtų tautų rytojų nekalba nieko, tik gerėjasi "pasekmingu susitarimu" Maskvoje.

KAIP VOKIEČIAI SAVINASI LIETUVĄ

Tulas Vokietis Wilhelm Gomoll paskelbė Kauno Vokiečių laikraštyje kaip naziai turi suprasti kas jiems priklauso.

Kuriame mieste kur nors, jei vienas ar daugiau namų buvo pastatyta Vokiečių, tas visas miestas nazių savinamas kaip Vokiečių miestas.

Tuo protavimu, Vilnius ir Kaunas sakomi esą Vokiški miestai, delto kad buvo surasta jog keletas namų tuose miestuose buvę Vokiečių pastatyta virš penki šimtai metų atgal.

Sulyg to Gomoll naujos teorijos, jeigu kurioje vietoje svetimoje šalyje bus surastas Vokiečio kareivio kapas, ta sritis gali buti laikoma Vokiečių žeme....

PUIKŲS LIETUVIŠKI

Kalėdiniai Sveikinimai

PO 10c vienas — 12 UŽ $1.00

6 už 50c. — 3 už 25c.

Jau gaunamos Dirvos Administracijoje daugybė puikių Kalėdinių sveikinimų-laiškų, kuriuos galit užsisakyti tuojau, anksti prieš šventes. Mažiau 6 į kitus miestus nesiunčiama.

Mažiau $1 siųskit pašto ženklais po 2c ir 3c.

DIRVA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

AKINIAI

galima gauti pas

D-RĄ MATULAITĮ
(Lait)

7829 Euclid Avenue

Vokiečių Sabotažas Nepavyko

Vokiečiai kareiviai susprogdino tiltą netoli Caserta, Italijoje, sulaikymui veržiančiųsi pirmyn Alijantų. Tas nepakentė Alijantams žygiuoti, kaip parodo šis vaizdas: kareiviai įvažiavo į upę savo jeeps ir jais perėjo į kitą pusę upės, tęsdami žygiavimą.

PAVĖLUOTAS SUSIPRATIMAS - BET...

Peranksti Buvo Del Valdžios Lovio Tąsytis

Socialistų, politinių katalikų ir liaudininkų-sandariečių politikieriai labai daug kalbėjo ir jų spauda rašė prieš Lietuvos Prezidentą A. Smetoną. Nepripažysta jo Lietuvos Prezidentu ir tiek, nežiurint nei to kad Amerikos Prezidentas Roosevelt jį pripažysta.

Stalinas rankas trynė, džiaugėsi kad patys Amerikos Lietuvių politikai ruošia jam geram edžiagą, kurią jo berniukai iš Laisvės ir Vilnies kartu su jo diplomatais Washingtone surinko.

Maskvos konferencijoje, kai palietė Pabaltijo valstybių likimo klausimą tai be abejo įvyko toks vaizdas: Stalinas ar Molotovas atnešė didelį pundą Amerikos ir kitų kraštų Lietuviškų laikraščių, kuriuose net po kelis ilgus straipsnius buvo raudonu paišeliu apibrėžta ir kartu pridėta Angliški tų straipsnių vertimai. Stalinas gal but konferencijai pasakė: Gentelmonai, ko jus ten galvas sukat del Lietuvos. Iš visu srovių spaudos galit matyti kad Lietuvių patys vadai savo prezidento nenori, o jei Lietuvių tauta tokius vadus seka ir jų spaudą skaito tai reiškia kad ji dar nepriaugo iki valstybinio subrendimo ir pati nenori nei nepriklausomybės, nei savo valdžios....

Žinoma, Amerikos diplomatai žino kad tas neteisa, kad tą medžiagą Stalinui paruošė tik maža grupelė išgamų, kurių Lietuvių tauta neseka ir jiems nesimpatizuoja. Tačiau p. Hull kad ir kažin kaip butų norėjęs Stalino argumentą atremti, kad ir žinodamas jog Stalinas neteisą kalba, bet jis neturėjo faktų kokius Stalinas pakišo, kad galėtų jo argumentą atremti. Žinoma, turėjo nutilti.

To rezultatai jau dabar paaiškėjo: Į pavergtų tautų atstatymo ir šelpimo konferenciją Washingtone ir Atlantic City Lietuvos atstovai nekviesti. O tas reiškia kad bolševikai sakosi atstovauja Lietuvių tautą.

Vadinama Amerikos Lietuvių Taryba, kuri buvo sudaryta Lietuvos reikalams, kuri turėjo Maskvai prielankų agentą Rabinavičių, pasikvietė Lenkų konsulą, bet griežtai nusistačius neturėti bendro ir nekvietė Lietuvos Prezidento A. Smetonos, buvo svarbiausias ir lemiantis faktas Stalino rankose.

Dabar Tarybininkai, kurie su ta Pittsburgho konferencija manė atsiekti savo tikslo — paskelbti kelių Lietuvos vyriokų "Tarybą" kaip provizionalę Lietuvos "valdžią" ir gauti jai Lenkijos, gal Rusijos ir net Amerikos pripažinimą, pamatė kad jie ne tik "pučo" nepajiegė, surengti, p. Smetoną nuversti ir savo parinktus vyrukus padaryti "valdžia", bet net pasirodė ženklai jog Lietuvos likimas pradėjo tamsėti.

Tą pamatę dabar jie susiprato kad peranksti buvo pradėję už Lietuvos valdžios lovį varžytis ir "pučus" ruošti. Pamatę kad reikia pirma pasirupinti kad Lietuva butų, o tik tada varžytis už vietas prie valdžios lovio. Sakau, prie valdžios lovio, delto kad jų visa politinė veikla kitokio motyvo neturi. Ar bent iki šiol neturėjo.

Pasekmėje savo susipratimo Tarybininkai jau pasirašė rezoliuciją, kad jie užgiria Amerikos tautininkų įkurtą Lietuvos Šelpimo Fondą ir pasižada į jį ineiti ir bendrai dirbti. Tas yra susipratimo ženklas. Tik gaila kad jis labai pavėluota. Jei Tarybininkams pirmiau butų rupėjęs Lietuvos likimas tai jiems nebutų buvę reikalo Amerikos Lietuvius tautininkus ignoruoti ir prieš Lietuvos Prezidentą kovoti. Pittsburgho konferencija butų galėjus buti visų Amerikos Lietuvių Seimas, butų buvę sudėta žymiai daugiau pinigų ir už juos butų buvę galima paruošti faktų Lietuvai draugingiems Amerikos diplomatams.

Tautininkai, kad ir žymiai silpnesni spaudos atžvilgiu, pasirodė esą tikri Lietuvos draugai ir teisingi politinėje filosofijoje. Delto tolimesnis Lietuvos draugų veikimas Lietuvos naudai turėtų buti pavestas Amerikos tautininkų vadovybei. Jie turėtų sušaukti Amerikos Lietuvių Lietuvos draugų kongresą, kuriame turėtų dalyvauti ir visos kitos Lietuvos draugų grupės ir srovės ir kuriame butų atstovaujama visa Amerikos Lietuvių visuomenė — pats tikriausias Lietuvos draugas. Turėtų buti sušauktas Lietuvių kolonijų atstovybės planu, kur kiekviena Lietuvių kolonija pasirupintu kad visos organizacijos, įstaigos ir veikėjai susirinktų ir 100 nuošimčių atstovybę sudarytų ir atsiųstų.

Maskvoje Lietuvos byla iškilo tik pirmą sykį. Iki galutino taikos kongreso Europoje ji dar daug sykių iškils. Lietuva ten turės priešų, bet jai netruks ir draugų. Vieningas Lietuvių veikimas paremtas valstybiniu subrendimu turėtų paruošti Lietuvos draugams faktų atremti Lietuvos priešų argumentus.

Reikia tikėtis ir laukti kad kitų srovių vadai ir laikraštininkai, kad ir pavėluotai susipratę, pataisys savo veiklą ir eis prie tikresnio kelio Lietuvai laisvę atgauti. Pirma rupinsis Lietuvą atstatyti, o kas jos prezidentas turės buti, paliks pačiai Lietuvai nuspręsti, kaip pridera ir kaip tautininkai daro.

Tuo keliu visi eidami daug gali Lietuvai tikėtis.

D. Klinga.

AUKOKIT Lietuvos vadavimo reikalams per LVS. Visi stokime už laisvą Lietuvą.

HULL AIŠKINIMAS APIE MAŽŲ TAUTŲ LIKIMĄ

WASHINGTON, Lapkr. 18. — Sekretorius Hull, savo raporte Kongresui apie Maskvos konferencijos sutarimus, paminėjo keturių didžiųjų valstybių priimtą tarptautinio koopervimo programą, kuris, sakė Hull, panaikins reikalingumą turėti valstybėms "įtakos sferas, jiegos lygsvaras ir savitarpines sąjungas" ir ką kito panašaus ko buvo griebiamasi praeityje.

Hull ragino vykdyti tarptautinį kooperavimą palaikymui taikos ir saugumo, kitaip mes vėl liksim aukomis naikinančių tarptautinės anarkijos jiegų, kurios valdys pasaulį jei nebus orgnizuoto tarptautinių santikiavimo.

Hull išdėstė kaip buvo Maskvoje sutarta įsteigti "bendrą tarptautinę organizaciją, paremtą suverenumo lygybės principu visoms taiką mylinčioms tautoms, didelėms ir mažoms. Tas lygybės principas visoms taiką mylinčioms tautoms, nežiurint jų didumo ir stiprumo, bus pritaikytas bendram saugumui ir bus pagrindinis akmuo ant kurio bus pastatyta tarptautinė organizacija".

Jo išaiškinimu, ši Maskvos konferencija nebuvo taikyta išsprendimui visų problemų su kuriomis didžiosios valstybės susiduria, ir į tą kategoriją jis sudėjo ir valstybių rubežių klausimą.

Rubežių ir teritorijų klausimų išsprendimą paliko iki pasibaigs kariavimas.

"Šitas padaryta prisilaikant iki šiol Amerikos valdžios laikytosi nusistatymo, aiškino p. Hull.

BRITANIJA ŽIURI KĄ AMERIKA DARO

Britanija, tikėdama kad karas bus laimėtas Alijantų, jau dabar imasi rupintis pokariniu gyvenimu. Žiuri kiekvieną dieną kokius žygius pokariniam gyvenimui daro Amerika.

Britanijai rupi palaikyti pokarinė pasaulinė prekyba, taigi nepražiuri to reikalo. Ruošia planus namų sutvarkymui ir atsistatymui.

Patys Anglijos gyventojai, kaip pranešimai sako, mažiau rupinasi kuo platesniu kaip tik naminiais reikalais: kariuomenių demobilizacija, pensijomis, darbais, ir kokias kontroles ant žmonių paliks valdžia po karo paliaubų.

Jis Medžioja Lėktuvus

Nusimarginęs kareivis išrodo lyg medžiotų šernus. Tačiau jis bando tėmyti "priešų' lėktuvus laike manevrų Tennessee valstijoje. Jo plėtmuota uniforma artimai panaši margos kiaulės spalvai.

KAS platina Dirvą, — tas platina apšvietą.

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

KOMUNISTUOJANČIAM Dr. J. Kaškiaučiui už kriminalinius nusikaltimus patekus už geležinių grotų, Laisvė ilgai slėpė tą faktą nuo visuomenės.

Kada visi laikraščiai tą žinią jau buvo išnešioję po visas Lietuvių kolonijas, kada tas jų draugas daktaras jau buvo virš poros savaičių išbuvęs geležinėje klėtkoje, pagaliau prabilo ir komunistų organai.

Pirmiausia Mizara, o paskui ir pats vyresnysis A. Bimba ilgais išvedžiojimais išbaltino ir išteisino, apvilkdami jį "nekaltybės" rubais; už grotų padėjo jį kaipo didžiausį kankinį, kuris pagal komunistėlių samprotavimą "už didį geraširdingumą, darydamas kitam gero, pats atsidurė kalėjime".

Pas komunistus, jei jų draugas ir žmogų užmuša tai Mizarai ir Bimbai jis yra nekaltas, nes "iš didelio geraširdingumo" padarė jam gero kad jį užmušė. o kalti tie šalti kapitalistų įstatymai kurie tą kriminalą įkišo į geležinę klėtką, kurioje jis turės išbuti 18 mėnesių.

STALINO batlaižis A. Bimba pacitavęs iš dienraščio Drgo kad Pabaltijo tautos visas savo viltis turi sudėję į Dėdės Samo rankas, sušuka: "Kodel tik į vieno Dėdės Samo, o ne į visos anti-Hitlerinės koalicijos? Ar tik vienas Dėdė Samas tekariauja?"

Taip, tavoršėiau Bimba: Pabaltijo šalių žmonės visas savo viltis turi sudėję į garbingo Dėdės Samo rankas, del to kad Dėdė Samas kariauja už mažųjų tautų išlaisvinimą iš pavergimo, o nepasitiki ir niekuomet nepasitikės tokiam mažųjų tautų krauju parmirkusiam Stalinui, kuris kariauja už pavergimą daugiau tautų.

MONOPOLIŲ daužymo dinastijos karaliukas, iki šiolei dėjęs visas pastangas kad moraliniai nužudyti savo neapkenčiamą Lietuvos Prezidentą A. Smetoną, savo "vainą" pradeda iš kito galo.

Nenorėdamas užsileisti savo auklėtiniams komunistams, kurie daro visokius prižadus atsilyginti p. Smetonai po šio karo, kada Paleckis gryš į Kauną, Grigaitis iš savo pusės tokius pažadus daro: Jei p. Smetona drys po šio karo gryžti į Lietuvą tai Grigaitis jį pasitiks prie Lietuvos rubežiaus ir savo karieta nuveš tiesiog į Kauno kalėjimą. (Žiur. Nauj. nr. 269, Lapk. 15).

Oi kad kiaulės ragus turėtų tai visą svietą išbadytų! Bet dabar, nei ragų, nei plaukų, nei proto jos neturi užtai jos ir nebaisios, todel lai sau kriuksi.

A. VOKIETAITIENĖ, rašydama Sandaroje apie suorganizuotą Amerikos Lietuvių Tarybos skyrių New Haven, Ct., tarp kitko sako: "Mes gerai žinome kad ALT nebėgs paskui tuos kurie nei patys nedalyvavo Pittsburgho konferencijoje, nei džiaugėsi vieningo darbo tvėrimu, o tiktai viską šmeižė".

Nors ta poniutė ir pasisakė gerai žinanti jog tarybininkai nebėgs, tačiau pasirodo kad ji nežinojo ką kalba. Šiądien ta poniutė gal jau žino kad Tarybininkai nubėgo ir savo parašais paliudijo tą savo atbėgimą.

O kaslink tų šmeižtų tai patartina poniutei pažiurėti į veidrodį, gal tuos savo tariamus šmeižikus pamatys veidrodyje.

J. Žemantauskas

"Dirvos" Agentas

Notaras

130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

PASAULIO šelpimo konferencija, kuri apima 44 tautas, neapima Lietuvos ir jos kaimynių paskirai, del to kad Rusija sako atstovaujanti tas šalis, ir Amerika nutyli, Sovietams užsileisdama. Apskaičiuota kad reikės 45,855,000 tonų maisto, kuro, rubų, vaistų bei kitų reikmenų per pirmus šešis mėnesius kaip tos šalys bus išlaisvintos iš po Vokiečių okupacijos.

Sovietų ambasadorius Gromybo toje konferencijoje pareikalavo kad spaudos atstovai butų prašalinti už durų, mat, jie galį parašyti "ką negeistino" kas bus tariama. Kitos šalys neturi nieko negeistino tarti, tik Soviejai, ir bolševikai nori slėpti nuo Amerikos visuomenės ką jos pinigais ir reikmenimis šelps.

Lietuviams reikia kovoti už savo teises ir už savo šalies žmonių šelpimą. Bolševikai viską gaunamo šelpimui iš Amerikos, sunaudos Rusijos šelpimui. Jie ir dabar sako kad Lietuviai ir kiti jų užgrobti ir ištremti į Sibirą ir kitas Rusijos dalis svetimų šalių žmonės yra Rusijos "piliečiai". Tų "piliečių" vardu jie ims, tiesiog grobs, iš Amerikos šelpimo reikmenis ir stiprins, gaivins savuosius, o tų pavergtų kaimyninių tautų žmones badu marins, greitesniam jų išnaikinimui.

Mes kaipo Lietuvių tautos žmonės, Amerikos piliečiai, čia Amerikoje privalome tuo reikalu pasirupinti ir išdėti Amerikos valdžiai savo tautos šelpimo reikalus. Mes prisidedame prie karo laimėjimo, mes prisidėsime ir prie šelpimo reikalams sumų sudėjimo. Ar mes tai darydami privalome tik tylėti ir leisti bolševikams savintis sau teisę Lietuvių tautą atstovauti?

Lietuviai Amerikoje privalo vieningai susirupinti kad Lietuvai butų atiduota jos pašalpai priklausanti dalis ir kad ta dalis nebutų pavesta į Sovietų rankas.

Numatyta kad Amerika turės duoti $1,500,000,000 sumą šelpimo darbui, ir tos sumos dalį sudės Amerikoje gyvenanti Lietuviai.

●

PREZ. Roosevelt, kaip iš Washingtono skelbia, rodo palinkimo siųsti iš Amerikos maistą tų šalių žmonėms kurios dabar nazių okupuotos ir kur žmonės tiesiog pusbadžiai gyvena. Tik klausimas, sako, ar tas butų praktiška. Jausmas tam yra geras, pasakė prezidentas laikraštininkams, tik klausimas yra kokiu budu tas galima butų padaryti.

Siuntimui maisto karštai pritaria buvęs prezidentas Hoover, kuris pereito karo metu buvo karo nukentėjusių maisto administratorius. Senate taipgi gaminama rezoliucijos kurios siulo kad Amerika kooperuotų su Britų, Švedų ir Šveicarų vyriausybėmis ir su Raudonuoju Kryžium ir kitomis šelpimo organizacijomis. Anot Hoover'o, nėra tikrų kliučių siuntimui maisto į badaujančias Europos šalis.

●

KATALIKŲ Bažnyčia išleido naują patvarkymą, kuris ineina galion nuo Gruodžio 1 dienos, suvaržanti vestuvių reguliacijas, sumažinimui perskyrų, kurios taip gausiai paplito. Seniau budavo pora pasirengus apsivesti paduodavo "užsakus" per 4 savaites laiko. Per tą laikotarpį porelė gauna pakankamai laiko apsigalvoti ar nori apsivesti. Laikams sumodernėjus pasidarė nuolaidesni ir klebonai, ar gal del biznio nepaisė griežtų bažnyčios įsakymų. Dabar vėl išleidžiama kunigams įsakymas kad prisilaikytų taisyklių ir kad reikalautų porelių pasirengusių apsivesti pasimatyti su klebonu keturios ar šešios savaitės anksčiau negu bus šliubas. Naujame patvarkyme ineina atsargus tyrinėjimas abiejų pusių; gavimas iš jaunavedžių eilės visokių faktų; liudininkų kurie tuos faktus patvirtintų; ilga blanka aplikacijai apsivesti, susirašymas su kitomis parapijomis jeigu apsivedantieji priklausė pirmiau kitose parapijose, ir tt.

●

PREZIDENTAS Roosevelt, sulyg tradicija, paskelbė Padėkos Dienos proklamaciją. Ta proklamacija nustato paskutinį ketvirtadienį Lapkričio mėnesio, 25 dieną sulyg šių metų kalendoriaus, Padėkos Diena.

Padėkos Šventė Amerikoje atsirado ankstyvose baltųjų žmonių apsigyvenimo dienose šioje laukinių Indijonų šalyje. Išvargę pirmą žiemą, sekančią vasarą sulaukę gero derliaus kokį pajiegė patys išsiauginti, nekurie draugingai sugyvenę ir su Indijonais, rudenį nurinkę derlių, pasidarė taip sakant balių: pasikvietė savo gerus kaimynus Indijonus pasivaišinti, draugiškus santikius sustiprinti, ir padėkoti Dievui, kaip paprastai religiški žmonės daro, už gerą derlių ir jų sveikų išlaikymą. Tik laikui bėgant tas įvykis buvo padarytas oficiale šios šalies gyventojų šventė.

Amerikos žmonės per visus laikus turėjo daug priežasčiu už ką buti dėkingais Dievui ir Amerikai, nes čią rado lengvesnį gyvenimą ir prieglaudą nuo valdovų priespaudų. Lietuviai, pavyzdžiui, patys savo pergyvenimu žino kodel reikalinga buti dėkingais kad Amerikoje gyvena. Net šio karo metu, kada Lietuva pergyveno didžiausias baisenybes, Amerikos Lietuviai čia gyvendami neturi galimybės nei isivaizduoti kokios tos baisenybės jiems butų tekusios jeigu gyventų Lietuvoje.

Čia apsigyvenimas didelės dalies Lietuvių tautos žmonių buvo laimė pačiai Lietuvai, visais laikais bėgyje apie šimto praeitų metų.

●

•RUSIJA, tris kartus didesnė negu Suvienytos Valstijos, turi 60,000 mylių geležinkelių bėgių, tuo tarpu Suv. Valstijos turi 225,000 mylių.

AMERIKA GALI TIKĖTIS PROTESTŲ

Washingtono rašytojas Paul Mallon viename savo straipsnyje nurodo į pavojų kokis seka dabar po Maskvos konferencijos. Jis rašo:

"Sakysime, jei Stalino-Churchill-Roosevelto susitikimas (ką Londono pranešimai skelbia) vyks partizaniška kryptimi arba leis Europai įpulti į savitarpines kovas tokių elementų kaip demokratai, komunistai, bažnyčia ir kitų pažystamų priešingų vieni kitiems elementų, didelės grupės šioje šalyje pradės protestuoti prieš tą Maskvos sutartį ir ji gali patapti trumpu laiku daugiau nepopuliariška negu Munich sutartis, kuri taip klaidingai įsivaizduota pagelbės palaikyti taiką. Galim sulaukti Amerikos Lenkų, Lietuvių, Suomių ir kitų protestų jog Atlanto Čarteris buvo paneigtas. Net galima sulaukti kad šis karas visų anti-fašistinių elementų prieš fašizmą gali persimesti į karą prieš komunizmą — arba demokratiją.

"Žmonės sveikino Maskvos sutartis vienam tikslui. Jie rodė savo viltį kad gal demokratija, imperija ir socialistinis kolektivizmas (komunizmas) gyvens greta vienas kito taikiai. Toje viltyje ši šalis yra vieninga. Tas sutarimas išrodė mums tuliems mažesnės svarbos, nes mes nieko nesitikim sau. Aišku, trys didžiosios pokarinės jiegos privalo gyventi sutartyje. Kitas kokis kelias butų paikas ir neįmanomas. Didesnis klausimas yra: kokios rušies sutarimas? Kokios rušies pasaulis?

"Hull privedė mus prie kryžkelės, bet kuriuo keliu turim eiti ir ar mes eisim išmintingų vieningumu kaip privalom, turi buti nuspręsta".

SAKO, TAI AŠIES LAIMĖJIMAS

New Yorke Lapkričio 22 d. Lenkų surengtame Lenkijos nepriklausomybės 25 metų sukakties paminėjime, buvo pareikšta paneigimai Maskvos konferencijos sutarimų. Be pačių Lenkų, kalbas sakė keli ir Amerikiečiai.

Jessie Sumner, Kongreso narė iš Illinois, pažymėjo jog ta "sutartis Maskvoje yra Ašies laimėjimas".

Ji štai kaip argumentavo: "Tie Europos žmonės kurie bijojo Stalino ir Hitlerio dabar turi bijoti Stalino labiau negu Hitlerio, del to kad Hitlerio likimas nulemtas, jis bus nugalėtas Alijantų jiegomis, kuomet Stalinas rengiasi valdyti Europą savo budu, ir tą jo valdymą užgarantuoja Alijantų organizacija".

Tik Senatorius Brewster savo kalboje paminėjo jog "galima pasitikėti Cordell Hull dedamoms pastangoms atgauti laisvę prispaustoms tautoms", ir kad Maskvos sutartis nenukerta Lenkijai progų po karo vėl tapti nepriklausoma.

RAUD. KRYŽIUS VAIŠINS KARIUS ŠVENTĖSE

Kalėdų sezonas šiais metais prasidės anksti Amerikos Raudonajam Kryžiui. Taigi tėvai ir motinos gali buti ramųs žinodami kad jų sunai kur jie butų praleis šventes linksmai nežiurint karo.

Nei vienas nebus pamirštas, nei kariai ligoninėse, nei tarnaujantieji tolimose nuošaliose vietose, nei vyrai stovyklose. Visi kurie galės atsilankyti į Raudonojo Kryžiaus klubus ir pasilinksminimo vietas arba centrus, dalyvaus Kalėdų pramogose.

Kareivių ligoninėse šioje šalyje Raud. Kryžiaus pagelbininkai aprėdys eglaites ir papuoš kambarius. Bus dainuojama Kalėdų giesmės, ir Raud. Kryžiaus Grey Ladies lankys ligonines Kalėdų dieną su dovanomis.

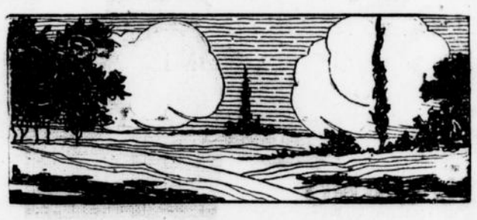

ANT MEDŽIO ŠAKŲ....

(M. Vaitkus)

Ant medžio šakų
dar matytis pageltę lapeliai.
Kaip maža jų bėra,
ir tųjų liudna ateitis....
Jų laukia piktoji mirtis;
nusiminę jie kybo....
Štai rodosi sniegas,
su juo ir lapelių mirtis....

O buvo tie lapai
tvirčiausi žaliajam buryj;
Kame gi jų jiegos?....
Gražiau už kitus gal žaliavo;
Dabar gi pageltę jie krinta....
Trumpai tegyveno....
Ir siela nuliudo,
ir širdį man skausmas užgavo....

IŠ GYVENIMO AUDROS

(Juozas Mikuckis)

Sunkaus gyvenimo drauguže,
Neklausk už ką tave myliu!
Atmink audras kur baisiai užė
Tarp jurų neramių, gilių....

Plaukei tu su manim be baimės,
Tolyn nuo žemės mylimos,
Nors nematei šviesiosios laimės,
Tu meilės ne'atmetei pirmos....

Nenuilsai, irklu kovojus,
Negadino tamsi naktis,
Nors ir grąsino mums pavojus,
Nelaimė, vargas, pražutis....

Nors baisios vilnys užė, užė,
Bet nejutau aš sopulių....
Sunkaus gyvenimo drauguže,
Neklausk už ką tave myliu....

Kražių Skerdynė

50 METŲ SUKAKČIAI PAMINĖTI

1893—1943

(Tęsinys iš pereito nr.)

Raseinių sprauninkas vidurnaktį įsibeldė į vienuolyną ir perskaitęs valdžios paliepimą, norėjo kad tuoj visos vienuolės apleistų savo įstaigą ir išvažiuotų.

Vienuolės tačiau atsisakė išeiti, nes kelios iš jų buvo sergančios ir neprisitaisiusios kelionei.

Sprauninkas tada mažiau sergančias ir penkias sveikasias vienuoles išstumė iš vienuolyno, susodino į vežimą ir liepė jas vežti į Kauną. Policininkai joms pasitarnavo.

Po kelių savaičių prisiėjo išvažiuoti ir sergančioms. Ovi iš jų jau šiek-tiek buvo pagerėjusios, o dvi dar vis sunkiai sirgo. Bet nepaisant to, apžiurėjus jas daktarui, susodino, suguldė jas į vežimus ir policijos globoje išvežė į vienuolyną Kaune. Ir šį kartą išvežimą padarė nakties metu.

Išvežus vienuoles, Kražių vienuolynas nepasiliko tuščias. Liko jame vienuolių kapelionas Kun. Balcevičius, kurs po senovei laikė vienuolyno bažnyčioje mišias, priėmė žmones išpažinties ir dalino Šventus Sakramentus.

Tuo tarpu Kauno gubernatorius davė žinią vyskupui kad Kražių vienuolynas ir bažnyčia bus uždaryta, nes, girdi, dviejų bažnyčių viename miestelyje nereikia, ir paliepė jam kad praneštų apie tai Kun. Balcevičiui ir prisakytų išnešti iš bažnyčios Šv. Sakramentą.

Vyskupas gubernatoriui atsakė kad suvis nemato reikalo Kražių vienuolyno bažnyčią panaikinti, tačiau vyriausybei priešintis negali, ir Kun. Balcevičiui prisakymą nusiuntęs.

Neperaštrus matyt buvo tas vyskupo prisakymas, kad Kun. Balcevičius nesiskubino jį išpildyti.

Valdininkai matydami kad niekas Šv. Sakramento iš bažnyčios neišneša, prašyte pradėjo prašyti Kun. Balcevičiaus kad jis nesipriešintų valdžiai.

Kunigas atsakė tik tiek, "Ne aš Šv. Sakramentą čion įnešiau, ne aš ir išnešiu".

Maskoliai matydami nieko neįveiksią, išvežė Kun. Balcevičių į Kauną, o šventenybes iš vienuolyno bažnyčios paliepė išnešti parapijos klebonui Kun. Renadzkiui. Kun. Renadzkis pavedė tą dalyką atlikti savo kamendoriui Kun. Mažeikai.

Kun. Mažeika, klausydamas valdžios ir bažnyčios vyresniųjų, nuėjo į vienuolyno bažnyčią kad išpildyti prisakymą, bet žmonės jam pasipriešino ir Švenčiausiojo iš bažnyčios išnešti nedavė. Taip ir prasidėjo tie liudni Kražių atsitikimai, arba kaip gubernatorius pavadino — maištai.

SAUGOJIMAS BAŽNYČIOS

Pasakojau pirmiau kad Kražių parapijos bažnyčia buvo medinė ir jau gerokai susenus.

Prieš keliolika metų Kražiečiai matydami kad senoji bažnyčia yra anksta prašė Maskolių valdžios kad daleistų rinkti pinigus del aptaisymo vienuolyno bažnyčios, kuri stovėjo viduryje miestelio ir į kurią daugelis iš Kražiečių ėjo melstis. Nuo senovės mat prie tos bažnyčios buvo pripratę.

Valdžia daleido.

Tėmyk dabartės, mielas skaitytojau: žmonės rupinosi, žmonės dėjo pinigus — taisė bažnyčią, ir valdžia jiems tai daleido. O kaip tik spėjo sutaisyti, ta pati valdžia žmonėms pranešė kad ta tik ką sutaisyta bažnyčia turi buti uždaryta, o paskui — sugriauta!

Geležinės reikia širdies kad nejniršti. Kad taip kitokiems žmonėms, tuoj rodos kirvius pagriebę butų ėję ant vieno — žuti ar buti.... Lietuviai vienok kantrus. Atjautė skausmą gilume širdies, bet į viršų neišliejo. Kentė ir laukė.

Tuo tarpu davė jiems kas ten patarimą kad rinktų parašys ir prašytų valdžios tą "ukazą" atmainyti. Kad bažnyčią paliktų jiems, negriautų.

Dar pradžioje 1892 metų žmonės nusiuntė vieną tokį prašymą gubernatoriui, o kada tas nieko neatsakė, surašę maldavimus siuntė prašymą pačiam carui. Vieną pasiryžo siųsti net per Danijos karalių, kuris yra Maskolių caro giminaitis. Bet nei į vieną iš tų prašymų, nors vis laukė, atsakymo negavo. Ką ten valdžia ar caras į musų prašymus atboja....

Belaukdami nuo caro atsakymo, o bijodami kad kartais žandarai atėję neužpečėtytų bažnyčios, žmonės nuo Rugsėjo mėnesio jau dienomis ir naktimis pradėjo ją sergėti. Vieni budavo, išeina, kiti jų vietą užima, o bažnyčioj vis žiburiai žiba ir vis žmonės meldžiasi kad P. Dievas kokiu nors budu dapadėtų jiems aplaikyti bažnyčią.

Kurie patys sergėti nėjo, negalėjo, tie kitus šelpė, maistą sergintiems davė. Visas tas maistas buvo sunešama pas zakristijoną Zajauską ir namuose Klapatauskų, kur išalkę sargai galėjo nuėję pasistiprinti.

Jeigu kokios, sargams buvo prisakyta tuoj suskambint varpais, o tada visi aplinkiniai gyventojai skubinsis į bažnyčią ant trukšmo, į pagalbą.

Tie tai sargai nedaleido Kun. Mažeikai išnešti iš didžiojo altoriaus Šv. Sakramentą. Už šitą pasielgimą, paskui, Vilniaus teisme jie šitaip buvo skundžiami:

"Rugsėjo 8 ir 9 dienomis, 1893 metais, Kun. Mažeika, po du kartu vis stengėsi prieiti prie didžiojo altoriaus, kad išnešti iš ten Šv. Sakramentą, bet žmonių buvo vis nustumtas ir turėjo laikyti mišias prie mažojo altoriaus.

"Beje, dar Rugsėjo 3, 1893 m., Kražių klebonas, Kun. Renadzkis, gryždamas iš užrubežio, gavo nuo Kauno vyskupo asmeniška prisakymą kad paimtų bažnyčios raktus ir lieptų Kun. Mažeikai ant tų pėdų išnešti Šv. Sakramentą.

(Bus daugiau)

MINTYS

V. J. B.

Žmogiška širdis turi pirma ištirpti, lyg metalas, ir tik tuomet ji tegali formuotis į geistiną charakterį.

Kas padaro vietos savo širdyje kitiems tas yra meiliai priimtas visur.

Kas neparodo savo meilės, tas nemyli.

Rytojus yra šios dienos satyra.... ir parodo jos silpnybe.

Ašaros yra tyli širdgėlos kalba.

Moteries prigimta misija yra mylėti.... mylėti bent vieną.... mylėti visada.

Vyras jieško meilėje moteries; moteris jieško meilėje vyro.

Gyvenimas yra pertrumpas koketei... suvaidinti visas savo meilės klastybes.

Meilė yra žmogaus gyvenimas.

Liudnas yra gyvenimas to kurs niekad nėra buvęs poetu.

Nelauk rytojau kad tapti išmintingu; rytdienos saulė gal nepatekės tau.

Skaitymas yra didingas kelias į intelektualę aukštybę.

Tikrai geros knygos yra daugiau negu aukso kasyklos tiems kurie pajiegia jas suprasti. Jos yra prabėgusiųjų laikų didelių sielų kvėpavimas. Genijus nėra išbalsamuotas iose, jis gyvena amžinai.

Logika dirba; metafizika galvoja.

Talentas yra jiega ar gabumas to proto kuris protauja budriai nuo priežasties į pasekmę.

Žmogus turi augti laisvai. Jam reikia laisvės oro ir minties saulės šviesybės. Jis turi nukrėsti nuo savo proto visas veidmainystės dulkes.

Vienintelė šventa religija yra ta kuri rodo kelią perdėm šita pasaulį, o ne į busimąjį — pomirtinį. Jokia moralų sistema negali tiesti pagrindų ant pomirtinio gyvenimo.

•DEVYNIOLIKOJE valstijų šioje šalyje augina vatą, Texas valstija duoda jos daugiausia, apie 25 nuoš. viso derliaus.

ALGIMANTAS

Dr. Vincas Pietaris

(Tęsinys iš pereito nr.)

Saulė buvo jau arti laidos. Poilsio reikalavo ir žirgai ir vpač nuvargusios moterys. Delto, įsižiurėjęs gražią pagiryje vietą, Virpša ryžosi apsinakvoti. Neveizint geros ganyklos, ši vieta dabojosi Virpšai dar ir tuo kad iš čia buvo matyti kaip ant delno upelio klonis, einantis beveik stačiai iš žiemių į pietų šalį, kuri aplinkybė siulė jam viltį patėmyti kur sustos Gudai. Jis taip pat mąstė, jeigu šauliai iš Bruožinės ir suvilios jį, neuždegs žadėtų laužų, tai vis jau patys Gudai neiškęs nesukurę ugnies vakarienei virti, ar nubaidyti žvėrims nuo žirgų.

Pats savo pulkelį Virpša paslėpė girioje, kur tarpgiryje radosi ir graži ganiava žirgams. Radušį gi pasiuntė į pagirį sargybai, ar negaus žadėto gando iš šaulių, arba ar nepatymės ką kitą iš ko galima butų numatyti Gudų siekius. Vienok, kad vaikinas nenuvargtų labai eidamas sargybą, čia jau įsakė Domeikai pamainyti jį apie vidurnaktį.

Musų pasakose yra padavimų kad eidami sargybą naktį Lietuviai dėdavo sau po nosim šepetį, kad užsnudę įsidurtų nosį ir pabustų. Tokio šepečio Radušiui nereikėjo: tarp su jais bėgančių mergų buvo Bukočiutė, ir ji buvo aštrus akstinas kad sujudinti jo visą budrumą. Argi dyvai butų kad Radušis savo mergą norėtų Gudams pramiegoti! Ne! Radušis pramiegoti nepramiegojo, nes negalėjo: šunis turėjo. Ir tie, atėjus Gudams, butų suloję, o ypač dar ir delto jog Aršiojo Gudai turėjo buti prieš vėją nuo Radušio ir bėgančių Lietuvių pulkelio, taip jog ir suosti šunims buvo lengva.

Teisybę kalbant, Radušis atsiduręs vienas palaukėje, pirmiausia pajuto nykuma, neramumą. Ėmė indžikauti ties alksnelių krumeliu; paskui.... praėjo valandėlė, antra, prie nykumo vaikinas priprato.... pajutęs nuvargimą atsisėdo ir ....užsnudo. Lietuvių pasakose pelė pabudina iš miego, o Radušis pelės, kaip tas pasakoje, nepapirko trupiniais ir delto čia viltis iš pelės buvo labai prasta. Galėjo jį pabudinti meška, galėjo varlė, bet.... pabudino.... uodai. Ne vienas koks nuobradas kuris užsispyręs lenda įkąsti į patį nosies galiuką. Ne! Tai padarė keli bjaurybės uodai. Vieną kandį Radušis butų išlaikęs ir neišbudęs. Bet čia kur tu išlaikysi! Vienas kanda į ausį, kitas į akies voką, trečias į kaktą, ketvirtas į lupą. Kaip pasiutę! Veltui Radušis per sapnus galvą kraipė.... Bet štai pakilo jo ranka, ir prisiurbęs kraujo neatsargus uodas, tupintis ant akies voko, turėjo su paskubiu trauktis šalin, o gal buti jog ir su išsukta koja. Davęs sau ranka į dantis Radušis pabudo ir praplėšė akis. Kada pasikasęs jau buvo bevirstąs stačiai ant žemės miegoti, atėjo jam į galvą netikėta mintis:

— Kokių galų aš čia dabar girioje sėdžiu, vargstu, vietoje gulėti namie minkštuose pataluose!....

Kažin ar tai šita mintis ar tai naujas kokio bepročio uodo kandis paragino galutinai Radušį prasiblaivinti. Gana to jog jis pakėlė galvą ir supratęs kur ir ko jis čia randasi, metė akim aplinkui. Prieš jį, anapus upelio klonio, tolokai degė, mirgėjo kelios ugnys-laužai.

— Tai gandą mums duoda šauliai, — pamanė jis, ir miegas nuskrijo šalin.

Sietynas rodė arti vidurnakčio, ir Radušis, išsykio sugalvojęs bėgti ir žadinti Virpšą, kad jam pranešti apie gandus, dabar susilaikė, ryžosi palaukti Domeikos. Keliauti toliau vis tik jie tuoj negalėtų: ir žirgai nuilsę, ir žmonės nuvargę, ir naktis tamsi.

Tėmydamas ugnis Radušis įžiurėjo jog vienas iš laužų dega suvis atskyrium, nuošaliai, o kiti trys vienoje veik eilėje ne pertoli vienas nuo kito. Negalėjo buti jokio abejojimo kad šitie trys laužai ir buvo sukurti anų šaulių jiems gandui apie sekančius Gudus duoti.

Bandė Radušis ir į medį įlipęs ištirti tuos laužus ir jų apygardas, bet nakties tamsa nieko daugiau neleido įžiurėti. Veltui jis statė ir aštrias savo ausis. Tik giria ošė. Tik pasivėlavus paukštė nuskrijo.

Vidurnaktį atėjo ne tiktai Domeika bet ir Virpša, kuriam teko dručiai nusiminti patyrus apie tuos ugnies gandus.

— Vejasi! Vejasi pėdomis! — su rupesčiu kalbėjo senas kareivis, žiurėdamas ir pats į blėkstančius laužų gaisrus.

Nusiminę šalia jo stovėjo ir Domeika su Radušiu.

— Na, vyručiai, nėra kas daryti. Pasilsį šiądien turėsim brudą. Tu, Raduši, eik nors truputį pramigti, kad kelionėje iš žirgo neišvirstum užsnudęs. O mudu čia luktelsim iki auštant ir bėgsim. Reikės prasmukti pro juos į žiemius. Kaip matyti Gudai nakvoja anapus upelio. Gal mes ir spėsim projoti nepatėmyti, kol jie persidangins per Bruožinės upelio brastą.

— Ar tai yra ir kita brasta be tos kuria mes jojom? — paklausė Domeika.

— Ugi yra, ties pačia Bruožine.

Taip besišnekant ir besirupinant Virpšai, praslinko nemaža valandėlė. Radušis vietoje eiti pas kitus, sukniubęs čia pat užmigo šalia Virpšos. Anapus upelio užgero sugnis. Tilo ir giria ošus, aptyko ir vėjas. Migo, tilo viskas. Tikrai atvėsęs oras rodė jog neužilgo švis.

— Ir nyku gi butų man vienam čia girioje, — patėmijo Domeika.

— Ar ne laumių bijaisi? — užmetė Virpša.

— Laumių, ne laumių. Bet tu žiurėk, jau pradeda švisti, — tarė pakildamas nuo žemės Domeika.

Pakilo ir Virpša. Žiemių-rytų šalyje per pačią beveik Bruožinę raudo dangus.

— Tai ne švinta, tiktai gaisras vėl. Žiurėk, ir kitoje vietoje šviesa matyti.

— Kas tai butų? — paklausė Domeika. — Naktį ten ugnių nebuvo, iš kur dabar imtųsi?

Virpša tik numykė ir patėmijęs jog gaisrų šviesos ėmė umai temti, pridėjo:

— Visai niekai! Tai Aršiojo pulkas sukilo ir eina per brastą, o šauliai duoda mums gandą. Tiktai, matai, jie ant greitosios nespėjo sukrauti laužo didesnio, tai mažas greitai sudegė ir užgeso. Nėra kas daryti, reikia ir mums keltis ir trauktis. Bet tu žiurėk, gaisro šviesa matyti ir rytų šalyje, toliau į pietus negu buvo pirma, iš pačių pradžių. Turėjo Gudai sužinoti kokiu nors budu kur mes esame, ir dabar siaubia mus iš visų pusių; vieni eina viena brasta, kiti — kita. Nerimsta bjaurybės ir nakties metu. Reikia keltis ir bėgti, kitaip Gudai mus kaip vištą gužtoje užklups. Radušio tik man labai gaila. Nespėjo vyras ir akių lemtai sudėti, o jau reikia keltis, keliauti....

Už valandėlės Virpšos pulkelis slinko giria į vakarų šalį, slinko vangiai, išlėto. Ir žirgai, ir žmonės, nuvargę per dieną, dar nespėjo pasilsėti kaip reikia, delto dabar nei spartos, nei judrumo niekame ir nebuvo. Tiktai vienas pavojus varė visus. Bukotukas vedė kelią, o Virpša stengėsi nesitraukti nuo Triobienės ir Danutos.

Pradėjo švisti. Bet jojantiems ne aušros grožybės rupėjo. Kiekvienam rupėjo kad šakos akių neišdrėkstų ir kad Gudai nepavytų.

— Bukota! — šuktelėjo prijojęs prie vaikino Virpša. — Dabar čia butų gerai pasukus stačiai į žiemius. Kai rasi čia kad ir šuntakį kokį į tą kraštą, pasuk juo. Ar neprasprukisim mes kaip nors pro Aršiojo pasekėjus.

— Bereikalingas darbas! — atvertė tas. — Čia į žiemius eina plati klampynė, nuobodus raistas....

— Bet vis tik reikia čia kokiu nors budu pabandyti. Argi jau mes taip lengvai ir duosimės paimti....

— Kam duotis! Bėgkim stačiai į Juodvėšiją!

— Ir ten mažai kuo bus geriau iškirsta.

Pildydamas Virpšos norą, Bukota pasuko į žiemius ir vienu girios takeliu ir kitu, bet vis nelaimingai, visur klampynė kelią pastojo. Antgalo ryžosi apjoti šitą drėgną raistą ir jau paskui, kada pasirodys takas į žiemius, tada mestis ir lėkti kaip žirgai iškerta į tą kraštą, ar nepasiseks pasislėpti Baltvėžės girioje.

Vienok visi šitie užmanymai niekais nuėjo kada Virpša pridėjęs ausį prie žemės paklausė kas dedasi. Jis išgirdo aiškų žemės dundėjimą užpakalyje. Abejojimo nebuvo kad Gudai su šunimis jų pėdomis vejasi.

— Vyručiai, pėdomis seka! — suriko jisai, pakilęs nuo žemės ir sėsdamas į žirgą. — Viską į šalį ir leiskim kiek tik žirgai iškerta!

— Į Viešnios kaimą? — užklausė Bukota, atsigryžęs į Virpšą.

— Varyk! — gavo nuo Virpšos atsakymą. — Jųs, moterys, paskui Bukotą, o mes, vyrai, paskui moteris, kad sulaikyti Gudus! — tvarkė Virpša.

Nieko netrukdomas, raitųjų pulkelis lėkė dabar sparčiai į vakarų šalį. Veltu šuntakiai ėjo į žiemius ir į pietus. Į juos dabar nenorėjo žiurėti nei Virpša. Ir jis dabar mąstė taip kad jeigu jau vejasi beveik pridurmu, pėdomis ir nėra laiko klastoms tai reikia stengtis tiktai ištrukti ir daugiau nieko.

Už valandėlės pasirodė Girinės upės klonis, o anapus jos ėjo jau laisva Juodvėšija su tankiomis pilaitėmis, tarp kurių Viešnios kaimas buvo ne iš paskutiniųjų. Virpša dabar malonėjo tiktai vieno: prasinešti truputį ir prasinešus persergėti Viešnios žmones apie Gudų pulką.

Ar tai pasekėjai ne taip smarkiai žirgus vijo, ar tai baimė paspartino Detuvos bėglių pulkelį, gana to jog jisai įpuolė į Viešnios kaimą prasinešęs smagiai.

— Kas per vieni esat? — paklausė keli Juodvėšiai, pastoję kelią bėgantiems.

— Iš Detuvos bėgam su moterimis. Vejasi mus Aršiojo plėšikų pulkelis, kad moteris pavergti, — atsiliepė Virpša. Jis trumpai išpasakojo vyrams delko ir kaip juos vejasi Gudai, pridėdamas jog Algimantas už užstojimą nepraleis neatsilyginęs.

(Bus daugiau)

Gausit dovanų puikų 1944 m. Kalendorių

Dirva metui vis $2

TIEMS KURIE PASISKUBINS ATNAUJINTI ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

Dirva dar vis duodama už $2.00 visam metui tiems kurie atnaujina savo prenumeratą nevėluodami, kaip tik pasibaigia, ir tiems kurie **dabar naujai užsirašo.** Del karo meto visko pabrangimo, laikraščio leidimo kaštai labai pašoko, bet Dirva stengiasi buti jums prieinama kaina. Apsirupinkit Dirva dabar, užsimokėkit prenumeratą laiku, palengvinsit jai eiti.

Jųs turit daug savo draugų ir giminių, išrašykit jiems Dirvą už $2.00, arba pakalbinkit, lai patys užsirašo šį įdomų, didelį ir nebrangų laikraštį DABAR, jie gaus Dirvą tik už $2.00 visam metui.

(Įdėkit į laišką $2 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit ☞

DIRVA
6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

ŠALTA?

NE SU MANO GERU ŠILTU RICHMAN PLOŠČIUM

Jei manai kad geras ploščius kaštuoja daug pinigų, tai jau laikas susipažinti su Richman Brothers. Mes išdirbam savo parrubus ir parduodame juos musų pačių p a r duotuvėse, taip kad jųs gaunat gerą medžiagą, geresnį d a r b ą ir ir didesnį visapusį pasitenkin i m ą už žemas kainas. Ateikit ir pamatykit tai patys.

Standard Rušies VIS $24.50

Super Rušies VIS $29.50

GRYNOS VILNOS ST UDENTŲ SIUTAI . . $18.50

RICHMAN BROTHERS

Trys Clevelando Parduotuvės
736 EUCLID AVE.
PROSPECT, KAMPAS ONTARIO
5716 BROADWAY

J. A. Urbonas
Dirvos Agentas Daytone
1302 Lamar St. Dayton, O.

KAIMYNIŠKOS UŽEIGOS

BROTHERS CAFE
LIETUVIŠKA UŽEIGA
1603 E. 79th Street
DEGTINĖ ALUS VYNAS
Užkviečiame savo draugus Lietuvius atsilankyti.
Atdara nedėldieniais.
KAZYS LEIMONAS, Sav.

STONIS TAVERN
LIETUVIŠKA UŽEIGA
"Kur alus skanesnis"
"Arielkėlė šiltesnė"
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS, UŽKANDŽIAI
584 Euclid Avenue
Ant U. S. Route 20
Kazys Stonis, Savininkas.
WICKLIFFE, OHIO

SUPERIOR-RUSSELL INN
LIETUVIŠKA UŽEIGA
6824 Superior Ave.
LIQUOR WINE BEER
Vieta kur sustoja kitų miestų pravažiuojanti Lietuviai
Helen Urbšaitis Helen Dunbar
Savininkės

JACK GANSON TAVERN
LIETUVIŠKA UŽEIGA
24150 Euclid Avenue
Vieta privatiškiems pokiliams, Engagement Partėms, Vestuvėms ir šiaip pramogoms.
Rezervacijai telefonuokit:
KE. 9782
Prie U. S. Route 20
Jack Ganson-Karabinas, Sav.

HIPPODROME

"The Iron Major"

Žėrintis nuoširdumu ir realizmu, yra tai šis naujas RKO Radio's veikalas, kuriame Pat O'Brien vaidina vadovaujamą rolę, "The Iron Major", pradėtas rodyti Hippodrome Theatre Lapkričio 24, savaitei laiko.

Filma atvaizduoja inspiruojančia karjerą žuvusio Major Frank Cavanaugh, pagarsėjusio futbolo mokytojo ir I Pasaulinio Karo dalyvio mušiuose prie Verdun, kuris vėliau vadovavo futbolo komandas Dartmouth, Holy Cross ir Fordham universitetuose.

Šiame veikale Pat O'Brien vaidina puikiausia negu kada savo karjeroje vaidino. Jo žmonos rolę vaidina Ruth Warrick, prie jų vaidina Robert Ryan, Leon Ames, Bruce Edwards ir Russell Wade.

MAZGOTOJOS
(CHARWOMEN)
Mums reikia moterų valymui viešbučio — gera mokestis nuo valandų ir dykai duodam gerą maistą.
Kreipkitės
HOTEL CLEVELAND
Employment Office
West 3rd Street

LIETUVIS JIEŠKO KAMBARIO
Lietuviškoje šeimoje. Kurie turit praneškit Dirvos administracijai, 6820 Superior Ave. EN. 4486

VAISTINĖ
Sutaisau receptus tikriausia iš geriausių vaistų už prieinamas kainas. Taipgi parduodu muilą, saldainius ir viską kas vaistinėje galima tikėti rasti. (46)
John Komin, Jr.
Druggist
6430 St. Clair Ave.

ATEINA KALĖDOS
Čia gausit liberaliu kreditu deimantus, sidabro daiktus, laikrodžius, laikrodėlius, visokias brangmenas.
Laikrodžių taisytojas.
Optiškas patarnavimas.
A. T. Hueter
8513 Superior Ave. (47)
Cleveland, Ohio

1944 KALENDORIAI
Tiktai $4.95 už 100 Sieninių
Didumas 4 1-4x9 1-4 su paveikslais. Neužima daug vietos ant sienos. (49)
United Calendar Printing Co.
1221 E. 81 STREET
Cleveland, 3, O. GA. 3159

REIKALINGA ŠEIMININKĖ
Lietuvių šeimoje, prižiurėt namus ir padaryt valgyt. duosim kambarį gyventi. Kreipkitės tuojau. (48)
Telefonas CLearwater 0128
M. Paplauskas Vakare 7 iki 9.

UNIVERSAL ROOF RERVICE
1106 St. Clair Ave.
CHerry 8376
Naktinis telefonas ME 4767
STOGŲ TAISYTOJAI
Gyvenamų Namų Dirbtuvių Ir Komercinių Pastatų Stogai
Virš 1000 Stogų uždengėm Didžiajame Clevelande
Dykai apkainavimas (4)

KAS platina Dirvą — tas platina apšvietą.

Jonas Brazauskas Kandidatuoja į SLA. Vice Prezidento Vietą

Jonas Brazauskas, Clevelando SLA. 14-tos kuopos narys, praneša sekantį:

Kadangi gaunu nuo veikėjų laiškų su patarimais man buti kandidatu SLA vice prezidento vietai, ir kadangi kiti draugai jau ir spaudoje išėjo mane rekomenduodami SLA nariams į tą vietą, aš šiuomi viešai skelbiu savo kandidaturą į SLA vice prezidentus.

Jonas Brazauskas,
Cleveland, Ohio.

●**DIDŽIAISIAIS Ežerais** šį Spalių mėnesį pervežta rekordinis grudų kiekis — kviečių pervežta 23 milijonai bušelių. Viso per šių metų ežerų sezoną ežerais pervežta grudų 111,625,712 bušelių.

Geželies rudies per šį sezoną su pabaiga Spalių prvežta 76.784,357 tonai.

UOSTAMS PASKYRĖ $356,000,000

Federalė valdžia skiria 356 milijonus dolarių šalies uostų taisymo ir gerinimo darbams. Tie pinigai bus naudojami po karo.

Clevelando uostui iš tų pinigų numatyta $106,000; Lorain uostui — $30,000; Ashtabula uostui — $38,000; Erie uostui — $467,000. Tai vis Erie Ežero uostai, Clevelando kaimynystėje, taip kad šios srities žmonėms bus darbų.

●MEKSIKOJE planuoja nuskirti 40 milijonų dolarių apšvietos ir mokslo reikalams sekantiems metams.

ATNAUJINKIT savo Dirvos prenumeratą kaip tik pasibaigia, metams arba pusei.

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

Kruvalskio podukrė Elena Brazaitė, Lapkričio 12 d., apsivedė su kitataučiu.

Kareivis Stasys Jankauskis kelioms dienoms buvo parvažiavęs Akronan pas savo tėvus ir pasimatė su savo draugais. Apleidęs Akroną ir gryžęs tarnybon jis išplaukė užjurin.

A. Rudžio posunis Vladas Korneliukas, kuris budamas militarinėje tarnyboje studijavo Minnesota universitete, dabar tapo valdžios pasiųstas į Pietų Ameriką.

Jonas Salaševičius su A. Rudžiu lankė Clevelande pilietybės popierų reikale.

Veronika Rudienė su dukteria lankėsi Medina, Ohio, pas buvusius Akroniečius p. Noreikus. Kadangi Noreikai farmeriauja ir jo ukėje yra daug grybų tai p. Rudienė naudodamasi vaišėmis prisigrybavo ir parsivežė namon.

Taip pat pas Noreikus lankėsi Akroniečiai p. Termenai.

Kalnas.

Kareivių Kalbantis Telefonu Ko Neklausinėti Savo

Yra du svarbųs dalykai kuriuos jųs turit atminti kurie turit militarinėje tarnyboje savo šeimos narius.

VENGKIT naudoti long distance telefono vielas, jeigu bent butinai reikalinga, tarp septintos ir dešimtos valandos vakare—bendrai, vengkit naudoti bereikalingai bent kuriuo laiku.

VENGKIT klausinėję perdaug visokių klausimų kuomet jus pašaukia telefonu jusų šeimos narys iš savo stovyklos — ir bukit atsargus ką klausiat.

"Tarp 7 ir 10 vakare yra tai vienatinė proga jusų vaikinams pasikalbėti su jumis namie, nes tada jie yra laisvi", sako F. P. Merrick, divizijos komercinis vedėjas iš The Ohio Bell Telephone Company.

Taip pat patiekiama nurodymai ko NEKLAUSTI ir nediskusuoti su savo kareiviais laike pasikalbėjimų, nes tos žinios gali patekti priešams.

KUR: — randasi musų kareiviai, laivai, lėktuvai? Apie tai neklausinėkit.

KAIP — musų ginkluotos jiegos keliauja? Kur kareiviai lavinami ir kaip aprengti? Ir kitų dalykų.

KADA — musų kariuomenės kur vyksta? Kada kur baigiamas dirbti ar kada išplauks laivai?

KIEK — kareivių, laivų, lėktuvų, tankų ir kitų karo pabuklų išdirbta.

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas musų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monus).
ir Apdraudos Agentura.

P.-P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

●MAISTO kainos Palestinoje pakilo tris sykius tiek kaip buvo 1939 metais.

REIKALAUJAM DARBININKŲ

VISOKIŲ DIRBTUVĖS DARBININKŲ,

TOOL MAKERS, DIE REPAIRMEN,

PAGELBININKŲ PRIE KITŲ DARBININKŲ.

Gera mokestis nuo valandų, ir viršlaikio mokestis.
100% karo darbai.

THE BISHOP & BABCOCK CO.
1285 EAST 49TH STREET

HOTEL STATLER
Reikalingi dirbti:
BUSBOY
HOUSEMAN
VIRTUVEI VYRAS
HANDYMAN
STATIONARY FIREMAN
KONKRETO LOPYTOJAS
ELEKTRIKIERIUS

Dykai medikalis patarnavimas; dykai apdrauda; darbininkų valgykla; atilsio kambariai; gera mokestis; maistas sulyg tarnybos.

Kreiptis: Employees Entrance
Užpakalinė ineiga, Room 335
Kasdien 9 iki 6 val.

VYRAI
16 iki 60 metų
GERA MOKESTIS—P. W.
Kreipkitės tuojau.
Goodman Mattress, Inc
275 EAST 131 ST.
(48)

Jusų Mums
REIK DABAR
FORGE ir DETINNING OPERATORIŲ
Momestis su viršlaikiu ir special ir produkcijos bonusai
Patyrimo Nereikia
DIENOS IR NAKTIES ŠIFTUI
KREIPKIS TUOJ
Johnston & Jennings
877 ADDISON RD.
Šiaurėje nuo St. Clair

VYRAI ir MOTERYS
16 iki 60
Pagelbėti išdirbti
Navy Uniformas
ir
Clothcraft Rubus
RANKOM IR MAŠINA SIUVIMAS
Patyrę arba mes išmokysim
Dieninis Darbas
Turim daug kitokių darbų.
Gera mokestis ir geras uždarbis nuo štukų.
Pilietybė nereikalinga.
Galimybė dirbti po karo.
Joseph & Feiss Co.
2149 WEST 53RD ST.

Reikalinga
LĄ BORCI'S
Drill Operatorių
Hand Screw operatorių
Aukštos mokestys.
CHICAGO PNEUMATIC TOOL CO.
1241 East 49th St.

BUS MERGINOS - VAIKINAI
VIRTUVĖS DARBUI
Geros darbo sąlygos, gera mokestis, valgis ir uniformos.
Sekmadieniais nedirbama.
Kreipkitės asmeniškai.
STOUFFER'S
Employment Office 5 Aukštas
atdaras nuo 9 iki 5
1375 EUCLID AVE.

PADĖJĖJAI
(HELPERS)
FORGE HELPERS
SHEAR HELPERS
taipgi
ROUGH GRINDERS
DIE POLISHERS
Gera mokestis ir viršlaikis
STEEL IMPROVEMENT & FORGE CO.
970 E. 64 ST.

REIKIA VYRŲ
NUOLATINIS DARBAS VIDUJE — GERA ALGA
40 valandų savaitė — pusantra tiek už viršlaikį.
Važiuoti: Broadway karu iki Miles ir Broadway, ar Maple Hghts busu iki Aurora ir Warrensville Center Road.
Dirbtuvė 1 blokas į rytus ant Old Miles Road.
UNIVERSAL CONCRETE PIPE CO.
LO 5367 (47)

MERGINOS — MOTERYS
Tuoj Stokit Dirbti!
Puiki proga išmokti įdomų dirbtuvės darbą svarbioje karo gamyboje; gera mokestis nuo valandų pradinėms, taipgi mokestis už viršlaikį ir laipsniški kėlimai mokesties. (49)
PATYRIMO NEREIKIA
The Rola Company, Inc.
2530 Superior

Anglis Padės Paskubint Galutiną Pergalę...
padėk taupyti anglį taupant elektrą

Amerika turi svarbų karo darbą kiekvienam svarui anglies kiek tiktai ios galima iškasti. Tukstanččiai karo industrijų gauna iš jos šviesą, ir jiegą, taip pat ir šilumą... Jusų Valdžia vėl kreipiasi į jus—kiekvieną vyrą, moterį ir vaiką—padėti taupyti ši svarbų kariaujantį kurą. Vienas taupymo budas yra taupymas elektros... Kiekviena kilowatt valanda elektros ką sutaupote reiškia sutaupymą pusantro svaro anglies kitiems svarbiems karo darbams. Jusų vieno sutaupymas gal išrodytų menkas—bet pridėjus prie sutaupymo virš 1,300,000 kitų šioje srityje naudojančiu The Cleveland Electric Illuminating Company patarnavimą, anglies sutaupymas pasidaro labai reikšmingas... Kuomet jųs taupot elektrą, jųs taip pat taupot transportaciją, žmogaus darbo jiegas, ir kitas kritiškas karo medžiagas reikalingas Amerikai pastumėti Pergalę. Šis darbas yra tai namų fronto darbas kurį jųs galit atlikti patiems savo namuose!

Dėdė Samas Pataria Jums Kaip Taupyti Šviesą

1. Užgesink visas lempas kurių nenaudoji.
2. Laikyk šviesos lemputes, lempas ir padargus švariai—dulkės ir nešvara tramdo šviesą.
3. Naudok lempų gobtuvus baltu pamušalu.
4. Naudok mažesnes lemputes spintose, etc.
5. Sustatyk lempas taip kad du asmenys galėtų naudotis ta pačia lempa vienu kartu.

Taupykit su Šaldytuvu

1. Nelaikyk šaldytuvo temperaturos perzemai.
2. Niekad nepalik šaldytuvo durų atdarų daugiau negu tas reikalinga.
3. Duok maistui atausti prim dedant į šaldytuvą.
4. Po staigių šaldinimų atmink grąžinti temperatūrą į normalę.
5. Defrostuok reguliariai. Nelcisk apkrekėti ledui daugiau ke.virtdalio colio ant šaldomų prietaisų.

Taupykit prie Virimo

1. Niekad nenaudok verdamo pečiaus šildymui savo virtuvėa.
2. Valgį gamink "be vandenio budu".
3. Vartok taupančius virtuvus kur tiktai galima.
4. Laikyk pečių švariai ir tinkamai nustatyta.
5. Neikaitink didžiojo skyriaus atlikimui mažo darbo.
6. Virk ar kepk kiek galima ant susidėjusio karščio po pečiaus įkaitimo.

TAUPYMAS YRA TAI JUSŲ NAMŲ FRONTO PAREIGA!

Štai yra karo darbas kiekvienam vyrui, moteriai ir vaikui. Jusų paskiras taupymas elektros gal but mažas. Tačiau milžiniškai daug bus sutaupyta anglies transportacijos, darbo pajiegų ir kitų kritiškų karo medžiagų jei kiekvienas gelbės! —The Cleveland Electric Illuminating Company.

The Illuminating Company

MES DUODAM IR IŠKEIČIAM EAGLE STAMPS

THE MAY CO.

PO PADEKOS DIENOS
Nupigintas Išpardavimas

KOATAI, SIUTAI, DRESĖS, KAILINIAI ir SPORTINIAI . . . NUPIGINTOMIS KAINOMIS **1/4 iki 1/2**

Moterims Dresės

The May Co. Trečias Aukšta

25 DRESĖS, originaliai 12.95 iki 17.9. Dieniniam ir popietiniam dėvėjimui ---------- 7.85
41 DRESĖS, originaliai 19.96 iki 22.95. Rayon crepes; 1 ir 2 dalių ---------- 15.85
16 DRESĖS, orig. $25 ir 29.95. Tamsiu rayon crepes; mieros—36-40 ---------- 18.85
20 DRESĖS, orig. $35 iki 49.95. Tamsių rayon crepes; 1 ir 2 dalių ---------- 21.85

Biudžetinės Dresės

Trečias Aukštas, Ontario

48 DRESĖS, originaliai 7.95 iki 8.95. Rayon crepes; mieros — 14-20 ---------- 4.85
39 DRESĖS, orig. 12.95. Rayon jersey crepes; moteriškų miera didumo ---------- 8.85
208 DRESĖS, orig. 7.95. Betty Hartfords. Mieros 12 iki 20. 16½ iki 24½ ---------- 4.85

57 Kailiu Apvedžioti Koatų $49

Orig. $68. Šeško kailiu apvedioti, sabalo spalvos nudažytų voverių kalio, ir vilko. Mieros 12 iki 20.
TREČIAS AUKŠTAS

Sporto Dėvėjimui

The May Co. Trečias Aukštas

59 DRESĖS, orig. 8.95. Rayon crepes; vilnos ir rayon ---- 3.85
50 DRESĖS, orig. 10.95 iki $15. Vilnos-ir-rayon; Rudeninių spalvų ---------- 7.85
174 JUMPERIAI, orig. 7.95 iki 10.95. Juodi ir skaidrių spalvų; mieros 10-18 ------- 4.85

150 Rayon Bliusku 2.79-3.45

Originaliai 3.50 iki 4.50. Gražiai pasiutos ir apvedžiotos.
TREČIAS AUKŠTAS

300 Sportinių Dresių 5.99

Orifinaliai 10.95. Beige, gėliuotos; rayon gabardino. Mieros 12 iki 18.
TREČIAS AUKŠTAS

KAILINIAI . . . NUPIGINTI

3 $265 Dėmėto Leopardo Kailio
1 $245 Pilko Ožio Kailio
6 $250 Sabalo-dažytas Muskrats
2 $250 Sidabro spalva Muskrats
po $194

2 $295 Naturalio Jersey Muskrat
3 $325Juodai dažytas Persian
3 $325 Pilko Persian Avinuko
2 $295 Naturalių Spalvų Šeško
po $254

4 $335 Juodai dažyti Persian
2 $350 Pilko Persian Avinuko
2 $350 Pietų Afrikos Leopardo
2 $365 Safari dažų Alaska Seal
po $274

3 Mouton dažyti Avies Kailiniai
3 Pilki Persian Paw Kailiniai
2 Juodai dažyti Pony Kailiniai
2 Dažyto Dryžiuoto Šeško
2 Amerikos Opossum Kailiniai
po $129

Galima Gauti Daliniu Išsimokėjimu
FURS . . . TREČIAS AUKŠTAS

Panelėms Dresės

The May Co. Trečias Aukštas

42 DRESĖS originaliai 10.95 iki 12.95. Popietiniam ir šiaip dėvėjimui ---------- 5.85
11 DRESĖS, orig. 12.95. Rayon crepes; gerai pasiutos ir minkštos ---------- 9.85
29 DRESĖS, originaliai 19.95 iki $25. Rayon crepes; vilnos siutai ---------- 13.85

Jauniklėms Dresės

Trečias Aukštas, Ontario

36 DRESĖS, originaliai 12.95 iki $15. Dviejų dalių stylių — mieros 9 iki 15 ---------- 7.88
37 DRESĖS, originaliai $15 iki 17.95. Rayon crepes, vilnos mišinio ---------- 10.85
6 DRESĖS, originaliai 22.95 iki 29.95. Vilnonio jersey arba chiffon velveto ---------- 13.88

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Gruodžio 7 Rengiama "Blackout"

Gruodžio 7 vakare, sukaktyje dviejų metų nuo Pearl Harbor užpuolimo, kada Amerika įstojo į karą, Cuyahoga apskrityje ir Clevelande bus pravesta "blackout" arba užtamsinimas. Tam tikslui bus sunaudota 20 minutų laiko, iš jų 10 minutų laiko bus sustabdyta visas trafiko judėjimas ir vaikščiojimas.

Tėmykit tą ir pasirupinkit prisilaikyti visos tvarkos kokia bus vėliau pranešta.

Gub. Bricker Kandidatuos į Prezidentus

Ohio valstijos gubernatorius John W. Bricker, ištarnavęs tris terminus, sumanė kad gubernatoriauti jam permažas darbas, jis užsigeidė tapti visos šalies prezidentu. Apie jo kandidatavimą į prezidentus Republikonų partijoje kalbama jau keli metai.

Prezidento kandidatų nominacijos bus 1944 metų pavasarį, o rinkimai Lapkričio mėnesi. Kadangi 1944 metais bus Ohio gubernatoriaus rinkimai, Bricker atsisakęs kandidatuoti į gubernatorius 4-tam terminui, padaro laisvą kelią kitiems geriems kandidatams į gubernatorius.

Ar Bricker bus Republikonų konvencijoje nominuotas į prezidentus tai didelis klausimas. Wendell Willkie, pereitas kandidatas, taip pat smarkiai darbuojasi gauti Republikonų nominaciją. Atsiras ir kitų kandidatu iki konvencija ateis.

AR REIKIA GAISINTI LAIKAS?

Kiek paaiški, Gabaliauskas, nieko bendro neturintis su Lietuviais Amerikos piliečiais, sumanė rengti Clevelande mitingą ir tverti čia Amerikos Lietuvių Tarybos skyrių. Bet tas mitingas bus daugiau jo pasipinigavimo tikslas pas Clevelandiečius.

Kadangi neužilgo reikės čia organizuoti bendras visų srovių Lietuvos nuo karo nukentėjusių šelpimo skyrius tai ar verta vis skirstytis į paskiras grupeles, ir ypač ar apsimoka duoti tokiam Gabaliauskui, iš Pittsburgho atsibastančiam, už nosių Clevelandiečius vedžioti.

Kada Clevelandiečiams reikės kokio komiteto ar skyriaus jie patys mokės sorganizuoti, kaip mokėjo pereitą karą, ir nudirbo žymius darbus.

Didins Clevelando Orlaivių Stoti

Trys didžiosios oro linijos, numatydamos žymų padidėjimą oro transportacijos po karo, praneša apie savo planus statydinti dar $60,000 vertės daugiau pastatų prie Clevelando orlaivių stoties. Tas priedas bus padidinimas dabartinių pasažierių laukimo kambarių ir kitokių reikalingų įrengimų saryšyje su oro keliavimu.

UŽSIRAŠYKIT DIRVĄ 1944 M.

GAUSIT 1944 KALENDORIŲ

Netrukus ateis 1944 metas. Jus Clevelandiečiai kurie dar Dirvos neskaitot, turit progą užsirašyti dabar vis už $2 visam metui. Bet skubėkit tą padaryti nelaukdami ilgiau, nes kitą metą Dirva gal bus pabranginta.

Kurie dabar užsirašys, iki galo šių metų, gaus dovanų puikų sieninį Dirvos kalendorių 1944 metams.

ATNAUJINKIT. Visi senieji Dirvos prenumeratoriai atnaujindami savo prenumeratą už 1944 metus, taip pat gaus puikų kalendorių. Bet nevilkinkit, net šymet ir kalendorių sunku gauti.

Dirvos ofisas atdaras vakarais iki 8 val. Ateikit. Prenumeratą galima prisiųsti ir paštu: 6820 Superior Avenue, City 3.

MIRIMAI

VIOLA PROKOPIENĖ

Pereitą sekmadienį, Lapkričio 21, staiga mirė Viola Prokopienė, plačiai žinoma Clevelande Lietuvė, Stasio Prokopo žmona, nuo 1019 Ansel Road. Ji tą rytą sako jautus galvos skaudėjimą ir pasiliko namie, nėjo bažnyčion, ir netrukus mirė. Velionė buvo jauna moteris, tik 46 metų amžiaus.

Palaidota Lapk. 25 d., Kalvarijos kapinėse, pamaldos atsibuvo Šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko vyras, Stasys, tėvas, Tamas Čaplikas, trys sunai ir viena duktė. Du jos sunai pasižymėjo sporte pastarų metų bėgyje. Sunus Juozas 1938 m. dalyvavo Lietuvos Sporto Olimpiadoje, su juo Lietuvą tada aplankė ir pati motina.

Juozas lankė Notre Dame Universitetą, dabar paimtas į karo laivyną ir randasi Norfolk, Va.

Antras sunus, Eddie, taip pat pragarsėjo futbole, jisai lošia su Georgia Tech ir jo vardas plačiai skamba Amerikos laikraščių sporto puslapiuose.

Abu sunai sportininkai atvyko į motinos laidotuves.

Prokopai yra ilgamečiai Dirvos skaitytojai.

LANKĖSI P. ŽADEIKIS

Lapkričio 23, gryždamas iš Chicagos į Washingtoną, Clevelande buvo sustojęs pasimatyti su vietos veikėjais Lietuvos Ministeris P. Žadeikis. Aplankė ir Lietuvos Prezidenta p. Smetoną. Iš Clevelando išvažiavo trečiadienio vakare.

Ponas Ministeris tarėsi su Lictuvai Vaduoti Sąjungos valdybos nariais reikale organizuojamo bendro Lietuvos nuo karo nukentėjusių žmonių šelpimo.

Chicagoje to bendro fondo tvėrimo reikalais lankėsi iš Brooklyno Kun. Pakalnis ir Kun. Balkunas.

ATVYKSTA DR. NOREM

LVS Centro Valdyba gavo pranešimą iš Kalifornijos kad į Clevelandą trumpam laikui atvyksi Dr. Owen J. C. Norem, Amerikos Ministeris Lietuvai, kuris parašė knyga "Timeless Lithuania". Bus pasitarta tos knygos baigimo spausdinti reikalais.

Iš Clevelando Dr. Norem sustos Chicagoje, kur jo knyga spausdinama.

Mokykloms Padaro $26,000 Nuostolių per Metus

Per metus laiko miesto viešosioms mokykloms niekdariai padarė nuostolių už $26,000.

Vienų tik langų buvo išdaužyta už $10,000. Viduje, sugadinta, sulaužyta baldų už $4,000; išvogta rašomų mašinelių ir kitų aparatų už $3,000. Kiti nuostoliai padaryta šiaip apie mokyklų namus.

Šie $26,000 nuostolių apskaityta per metą iki Lapkričio 1. Nuostoliai daromi ir mokslo metu: langai daužomi arba kiti vandalizmo darbai papildoma po mokyklų valandų, ir šeštadieniais bei sekmadieniais.

Statyba po Karo Paims Daug Darbininkų

Karui pasibaigus ir sustojus kariškų reikmenų gamybai, be darbo liks daug darbininkų, labiausia ypač iki tuo laikotarpiu iki dirbtuvės persikeis į šiaip reikmenų gaminimą.

Daug darbu gaus tose šakose kurios dabar likę veik be darbininkų, kaip tai visokiuose aptarnavimuose, distribucijoje, ir statyboje. Spėjama kad statybos darbai tuoj prasidės kaip tik karas liausis.

PARSIDUODA NAMAS
IŠDALINIMUI TURTO
Keptuvė ant Payne Avenue, netoli E. 55th Street.
Telefonas HEnderson 1397

Bronė Rasiulytė Ištekėjo

Bronė Rasiulytė

Plačiai žinoma Clevelandietė dainininkė, p-lė Bronė Rasiulytė ištekėjo už Walter Guenther. Jų šliubas atsibuvo Lapk. 24, New Yorke. Vestuvėms į New Yorką kartu važiavo Bronės sesuo iš Cambridge Springs, Pa., ir Ona Karpienė, Bronės draugė, kuriodvi 1938 metais kartu keliavo po Lietuvą ir Europą.

Bronė pasiryžo šliubą imti New Yorke del to kad Clevelande, sako, vistiek į vestuves nepajiegs sukviesti visų savo draugų, o savo tėviškėje Cambridge Springs nenorėjo del to kad jos brolių nėra, vienas žuves karo laivyne, kiti tarnauja militarinėse dalyse ir nebutų galėję į vestuves parvykti.

Ta proga nuvažiavusios į New Yorką Bronė ir Karpienė aplankė savo draugus ir pažystamus. Gryš Lapkričio 28.

Jaunavedžiai gyvens Clevelande po senovei.

Linkėtina Bronei ir jos vyrui laimingo, linksmo gyvenimo.

Miesto Ištaisymui Reikalinga 160 Milijonų

Clevelando taip vadinama City Planning Commission paruošė planus ir padarė apskaičiavimus kiek atsieitų sutvarkymas, pagražinimas ir įtaisymas dar nesančių bet reikalingų miestui pastatų, kurie padarytų šį miestą tikrai gerai sutvarkytu miestu.

Komisijos numatymu, tam tikslui užtektų apie 160 milijonų dolarių.

Žinoma, tas pravesti nebutų galima vienų metų bėgyje, tie darbai ir projektai įvykdyti truktų šešis iki dešimts metų, taigi ir ta 160 milijonų suma sukelti nereikėtų vienu metu, bet išsidalintų per kelioliką metų.

Planuose ineina išstatymas orlaiviams stočių, nes ateityje orlaivininkystėje šis miestas užims žymią rolę; apima žaislaviečių įrengimą, gatvių geresnį apšvietimą, gatvių ištaisyma. susisiekimą ir daug kitų dalykų. Tas viskas tačiau yra rytojaus dalykai, iki karas tesiasi nieko negalima pradėti ir nebus pradėta.

Bedarbių Valstijoje Buvo Mažai

Ohio valstija turi bedarbių fondą, iš kurio moka netekusiems darbininkams nustatytą atlyginimą.

Per praeitą metą bedarbių atlyginimų išmokėta iki Spalių 1, tik $1,382,406, arba net 12 milijonų dolarių mažiau negu per metą anksčiau. Toks pasidarė skirtumas su darbais šio paskutinio meto bėgiu: tik maža dalis iš visų Ohio valstijos darbininkų nedirbo kuriuo nors laikotarpiu per visą metą.

Lietuvių Salėje

Ateikit į Lietuvių salę pasilošti ir smagiai praleisti vakarą su savo draugais. Šios sucigos buna antradienio, ketvirtadienio, penktadienio ir šeštadienio vakarais, nuo 8 val. lygiai. Paremkit savo klubą ir Lietuvių salę.

ANT RENDOS

3 kambariai, maudynė, šilumą gasas, garažius.
4848 E. 88 St. Garfield Hts.
Kreiptis: M. Ridikauskas
7705 Aberdeen ave. (50)

Lithuanian Digest

PHONE: ENdicott 4486 6820 SUPERIOR AVE. - CLEVELAND, OHIO

REDS WILL FREE BALTIC STATES, HULL BELIEVES

(DETROIT TIMES, November 19, 1943)

WASHINGTON, Nov. 19 (INS) — Sources close to Secretary of State Hull said today that American government intends eventually to urge Soviet Russia to restore independence of the Baltic States.

Hull is known to be perpetuated by the impression which prevails in some quarters that he sold the Baltic States short at Moscow in order to obtain Russia's co-operation in the postwar world.

Hull is said to have pursued at Moscow what he considered to be a policy of first thing first. He sought and obtained Russia's acceptance of broad principles, including recognition of the sovereign equality of all nations and the right of all people to choose their own form of government.

Hull told an applauding Congress yesterday that the declaration of Moscow laid the foundation stone of a just world security system barring schemes for "spheres of influence", for alliances, for balance of power".

Addressing the Senate and House, members of the Supreme Court, the President's cabinet and a large representation of the diplomatic corps, Hull said:

"The principle of sovereign equality of all peace-loving states irrespective of size or strength, as partners in a future system of general security, will be the foundation stone upon which the future international organization will be constructed."

He warned that unless the broad principles agreed upon in Moscow are carried forward, the peace-loving nations again will become "victims of destructive forces of international anarchy which in the absence of organized international relations will rule the world".

He said he was proud of Congress for adopting a resolution pledging the United States to cooperation in the postwar world.

"There will be no longer need for spheres of influence, for alliances, for balance of power, or any other special arrangement through which in the unhappy past nations strove to safeguard their security or to promote their interests", Hull said.

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

IN THE TWO press conferences which Secretary of States Cordell Hull gave in Washington the fate of the Baltic States underwent the famous "now you see me, now you don't". As the Washington correspondent of the Boston Christian Science Monitor aptly puts it, "high Allied policy" may be "more clearly read" as the result of these conferences. In the first place, in every liberated country there will be complete freedom for its inhabitants to choose a democratic government (and to eliminate all Fascist influences). However, the correspondent points out, "this does not mean that peoples all over Europe will be free to choose the country to which they wish to belong. There must be general broad territorial settlements reached on the basis of the interests of Europe as a whole".

///

COMING TO THE FATE of Lithuania, the Christian Science Monitor goes on to say: "Thus the generalization of the Italian document does not mean that the inhabitants of Lithuania, for example, will be free to choose whether Lithuania shall be incorporated into the Soviet Union or not. Mr. Hull's first conference left this impression with some of the listeners. His second conference carefully withdrew any such implication."

///

IT SEEMS, there is going to be some hair-splitting distinction between "liberated countries" and "liberated areas". This distinction is going to be a "nice" one, says the above quoted correspondent. "When the German armies are driven from the Baltic States of Estonia, Latvia and Lithuania, the latter with certainty are going to be regarded as 'liberated areas'. In fact, according to Russian definition, they will be 'liberated areas' in exactly the same sense that Ukraine is already a 'liberated' part of integral Russian soil. Whether the Italian formula is ever applied to them will depend entirely on whether they are ever designated as 'countries', which under the circumstances seems highly improbable".

///

THE NEWSWEEK, however, does not give up hope. In its latest issue it says: "Now that there has been time for a thorough study of the Moscow declarations, the best informed Washington sources believe four major topics remain to be cleared by the top leaders of the United States, Great Britain and Russia". The fourth great topic is "settlement of the Soviet's boundary question, especially the restoration of the Baltic countries".

///

"THE SOUNDING board of a closed mind", the esteemed Soviet Russia To-day has no qualms, however, is stating a list of palpable falsehoods, amongst which is imbedded only one solid truth. This propagandistic journal attacks the 'Hearst-McCormick-Patterson" press which gives space to the "viewpoint of a few Baltic emigre barons", while "the desires of the millions of Latvians, Lithuanians and Estonians, who long for the liberation of their countries from the Germans and their return to the Soviet State, is ignored". In this quotation only the longing of the Baltic people for liberation from the Germans is a solid truth—the rest is pure fiction.

The millions of Lithuanians, Latvians and Estonians have no wish to return to the Soviet State, just like the millions of Americans do not wish to return to the rule of the Indians.

///

THE CATHOLIC BISHOPS' conference in Washington put out a little warning as to the results of the Moscow conference. The Bishops think that there is a tendency to do a little monkeying with the principles of the Atlantic Charter. As is well known, the monkeyers are the Russians, and their aim is subjugation of the Baltic nations. This brings to mind a short poem:

The woodchuck told it all about,
I'm going to build a dwelling
Six stories high, up to the sky.
He never tired of telling.

He dug the cellar smooth and well.
But made no more advances:
That lovely hole so pleased his soul
And satisfied his fancies.

It would be the cruellest joke of fate if the net result of World War II would be a hole to bury the freedom of Lithuanians, Latvians and Estonians, whom World War I liberated!

The STONEMAN Co
7119 Superior Ave.
GELEŽIES DAIKTAI
Maliavos Plumbing Reikmenys
Peiliai Stiklo Daiktai
Elektriški Padargai
Geležinių reikmenų tėra mažai, taigi apsipirkit sau dabar. (48)
HEnderson 1759

HOEDL'S MUSIC HOUSE
Viskas Muzikos Srityje
Akordionai, Smuikos, Radio, Rekordai, etc.
Mes perkam jusų senus instrumentus ir mainom į naujus. (48)
7412 St. Clair Ave.
Orkestras visokiems reikalams
Taisymas Instrumentų.

PAŠTU prenumeratą galima siųsti ir iš Clevelando. Kas neturi laiko ateiti administracijon gali pasiųsti laišku $2 su savo adresu.

VAISTINĖ
Lietuviška
Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaizdų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atsakančiai. Kreipkitės į savo vientaučio vaistinę visokiais reikalais.
INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

JONAS G. POLTER
Lietuvis
Namų Maliavotojas, Popieriuotojas Dekoratorius
Turiu pilną apdraudą tos rušies darbų kontraktoriaus.
495 East 123rd St.
Telefonas POtomac 6899

• Portretai yra Puikiausia Kalėdoms Dovana
FINE ARTS
• PORTRAIT STUDIO
1511 East 55th Street
Kampas E. 55 ir Superior
Aplankykit savo kareivį tarnyboje asmeniškai pasiunčiant jam savo photo.
JONAS BOGDONAS, Mgr.

CHOCOLATE Dippers
Moterys ar merginos, patyrusios tame darbe reikalingos tuojau. Gera mokestis nuo valandų.
Mes mokame aukštas algas patyrusioms darbininkėms, bet priimsim ir naujas mokytis šio darbo. (52)
Kreipkitės
McNALLY-DOYLE CO.
6408 Euclid Ave., Room 205
po 9 val. ryto.

THE DELL BRAMLEY FLORAL SHOPPE
1264 East 71st St. Prieš St. Francis bažnyčią.
Puikios gėlės, greitas patarnavimas; gėlės vestuvėms, laidotuvėms, ligoniams, draugams, ir namams. Pasiunčiama gėlės ir telegrafu reikale. (52)
Mrs. F. A. Bramley, Mgr. Telef. HE. 0750 HE. 0751

VYRAMS IR MOTERIMS REIKMENYS
Musų didelėje parduotuvėje rasit gausų pasirinkimą visokių moteriškų dėvėjamų reikmenų, kaip kojinių, apatinių, sunknių, taipgi vyriškų dalykų kaip marškinių, pažamų, skrybėlių, vaikams ir vyrams siutų, kaklaraiščių, ir kitų visokių dalykų namams, kaip blanketų ir tt. (49)
ANTON ANZLOVAR
6202 ST. CLAIR AVENUE

PARKWOOD HOME FURNISHINGS
7110 ST. CLAIR AVE. Phone EN 0511
Pas mus viš galit gauti geriausį pasirinkimą langams užtiesalų ir drapes visokių rušių.
Užlaikome gausų pasirinkimų moteriškų dėvėjamų reikmenų.
Krautuvė atdara vakarais.

EUROPIŠKI KALĖDINIAI PYRAGAI
PIRKIT KALXDINIUS PYRAGUS IŠ EUROPIEČIO
Aš išmokau savo amato Europoje ir kepu Kalėdinius pyragus, LEBKUCHEN, SPRINGjRL ir kitus Europišku stylium. Mano žmona yra Lietuvė.
KARGER'S BAKERY
SUPERIOR prie E. 91st STREET
Skersai gatvę nuo St. Thomas Aquinas Mokyklos

Reikiant TAISYTI Jusų MONCRIEF Furnasą Kreipkitės į MONCRIEF Pardavėją
Tikrosios MONCRIEF Taisymo Dalys GALIMOS GAUTI.
The HENRY FURNACE Co. Medina, O.

Vyrams žiemos reikmenys
SWEATERIAI $3.95

Užsimaunamų stilių, įvairių paskirų spalvų, taipgi visų mierų.
Be rankovių Sweateriai 1.95
Dviejų Tonų Sweateriai 3.45
Vyrams Kaklaraiščiai
65c. 2 už $1.25
Paskiausių gražių marginių.
VYRAMS KOJINĖS 39c
Pilno ilgio arma trumpos
VYRŲ SKRYBĖLĖS
Kingsley ir Barclay $5
FASHION BRANDS
FAIRFAX ir MERRIMAC
Brands $2.95 - $3.95
Vyrams ir Vaikinams
KELNĖS .. $3.95
Didelis pasirinkimas vienodų spalvų ir įvairių šiaip audinių.
$2.95 - $3.95 - $4.95
VAIKAMS ILGOS KELNĖS
Mieros 10 iki 18 metų 2.95
UNION SIUTAI 2.00
Stori šilti žieminiai apatiniai su trumpom ar ilgom rankovėm.
Vyrams Marškiniai $1.95
Vienodų ir margų spalvų, taipgi grynai balti. Geriausios rušies nešuntanti Broadcloth marškiniai.
DYKAI GREEN STAMPS su kožnu pirkiniu. DYKAI
Čia galit iškeisti savo Stamp Books.
THE KRAMER & REICH CO.
7010 Superior Ave Atdara Vakarais